PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale 1 gruppo - Cena 35 lir

Leto XVIII. - Št. 101 (5185)

TRST, sobota 28. aprila 1962

Na Božičnih otokih se nadaljujejo eksplozije ameriških jedrskih bomb

Nove demonstracije v Tokiu in v Londonu - V Ženevi nobenega napredovanja

WASHINGTON, 27. — Na področju Božičnih otokov je eksplodirala danes druga ameriška atomska bomba. To je sporočila ameriška komisija za atomsko energijo. Bombo so spustili iz letala.

V Tokiu so bile danes nove demonstracije več tisoč študentov pred ameriškim poslaništvom. Prišlo je do spopadov s policijo in bilo je tudi nekaj ranjenih. Aretirali so sedem študentov. Tudi v Londonu je več tisoč ljudi demonstriralo pred ameriškim poslaništvom. Policija je aretirala 350 demonstrantov.

V Ženevi niso danes razpravljali o jedrskih poskusih. Na seji posebnega odbora so nadaljevali razpravo o prepovedi vojne propagande. Glede tega sta bila predložena dva načrta: ameriški in sovjetski. Sovjetski načrt ima devet točk. Zorin je poudaril, da gre za spravljiv načrt s številnimi popravki na podlagi predlogov drugih delegacij.

Ameriški delegat Dean pa je odgovoril, da «omejitveni ukrepi, ki jih zahteva Sovjetska zveza, ne bodo mogli nikoli biti vneseni v ustavo ZDA».

Britanski delegat Godber je govoril o vzrokih spora med ameriško in sovjetsko tezo. Trdil je, da Američani «priznavajo in hočejo popolno svobodo tiska in informacij, Sovjetska zveza pa ima težave, da bi sprejela svoboden tisk».

Delegati so pozvali oba predsednika, naj se spet sestaneta in se skušata sporazumeti o enotnem besedilu.

Pozneje je posebni odbor razpravljal o vrstnem redu razpravljanja glede delnih ukrepov. Tudi glede tega ni enotnega stališča. Zorin je izjavil, da bi morali najprej priti na vrsto ukrepi proti širjenju jedrskega orožja in ustanovitev neatomskih področij. Pripomnil je, da je prvo vprašanje izredno nujno, posebno sedaj, ko se vztrajno govori o NATO kot četrti jedrski sili.

Ameriški delegat Dean pa je izjavil, da bi bilo treba razpravljati predvsem o nenadnih napadih. Dodal je, da je pripravljen razpravljati istočasno tudi o neatomskih področjih. Zorin pa se je temu upri in dejal, da spada to vprašanje v okvir splošnih razorožitvenih ukrepov.

Delegacije so se razšle, ne da bi kar koli sklenile. Prihodnja seja bo v sredo. Obs predsednika se bosta sestala v soboto in nedeljo, zatem pa bodo Zorin in ostali člani sovjetske delegacije odšli v Moskvo na prvomajske proslave.

Demonstracije japonskih študentov v Tokiu proti ameriškim jedrskim poizkusom

Zaupnica novi francoski vladi Novo opozorilo alžirske vojske

Francoska vlada je prekinila izpuščanje alžirskih jetnikov
Nadaljujejo se napadi francoske vojske na alžirske vojaške enote - Še vedno velika dejavnost OAS

PARIZ, 27. — Francoska narodna skupščina je izglasovala danes zaupnico novi vladi. Pri glasovanju je bilo navzočih 506 poslancev. Oddanih glasov je bilo 387, vzdržalo pa se jih je 119. Za zaupnico je glasovalo 259 poslancev, proti pa 128.

Današnja seja se je začela z odgovorom predsednika vlade na kritiko poslancev, ki so sodelovali v diskusiji. Glede Alžirije je Pompidou izjavil, da se je ukaz o ustavitvi sovražnosti spoštoval. Dodal je, da se je alžirska vlada obvezala, da bo med referendumom o samoodločbi zagovarjala rešitev v smislu neodvisnosti s sodelovanjem s Francijo Kar se tiče vojnih ujetnikov, je Pompidou sporočil, da je francoska vlada sklenila prekiniti izpustitev alžirskih ujetnikov, zato da bi dosegla spoštovanje sporazumov z druge strani.

«Mnogo stvari, je dejal Pompidou, bi bilo lažjih, če bi Francozi v Alžiriji zavzeli drugačno stališče od tistega, kakršno se opaža se vedno v Alžiru in Oranu, in če bi vzdrževali stike s francosko vlado, z visokim komisarjem in z izvršilno oblastjo, ki delajo za pripravo njihove prihodnosti».

Glede zunanje politike je Pompidou sporočil, da se bo v sedanjem parlamentarnem zasedanju začela posebna debata o vseh mednarodnih vprašanjih. Dodal je, da je evropska politika temelj francoske zunanje politike ter da mora sedaj gospodarski združitvi slediti politična.

Za zaupnico vlade so glasovali gollisti in ljudski republikanci. Proti pa so glasovali radikali, socialisti, komunisti in skrajna desnica. V glavnem so se vzdržali neodvisni. Vsa pozornost je sedaj obrnjena na napovedano debato o zunanji politiki.

Predsednik alžirske izvršilne oblasti Fares, ki se je včeraj popoldne razgovarjal več ko eno uro z de Gaullom, je nadaljeval danes razgovore z raznimi ministri. Predvideva se, da bo zaradi zapletenosti raznih vprašanj poleg dalljšal svoje bivanje v Parizu za en dan ali dva. Davi se je Fares sestal z ministrom za alžirske zadeve Joxejem in z drugimi osebnostmi.

Kakor zatrjujejo v političnih krogih, se razgovori Faresa vrtijo okoli treh točk: 1. Okrepitev varnostnih sil, ki so odvisne od izvršilne oblasti, začenši od krajevne sile. Govori se o hitrem zvišanju pripadnikov te sile, katere število je za sedaj določeno na 40.000 mož. 2. Nadomestitev nekaterih funkcionarjev vštevši tudi najvišje. Baje so govorili tudi o morebitni nadomestitvi policijskega prefekta v Oranu Denizota. 3. Oskrbovanje prebivalstva v času pred dozoritvijo pridelkov. Baje je to vprašanje zelo nujno zaradi dezorganizacije gospodarstva v deželi in zaradi povratka več deset tisoč beguncev.

Kakor vsak dan so oasovci tudi danes izvršili celo vrsto atentatov in umorov v Alžiru in Oranu. Davi je skupina oboroženih oasovcev napadla avtomobil v katerem so bili varnostni agenti. Vozač je bil ranjen. Popoldne je policija izvršila v središču mesta, kjer so fašisti izvršili napad, številne preiskave. Nad področjem sta nizko letela helikopter in lahko letalo. Že zjutraj je policija začela številne preiskave v mestni četrti Saint Eugene.

Na cesti, ki pelje iz Alžira v Port l'Eau, so oboroženi avtomobilisti streljali na skupino Alžircev, od katerih so tri ranili. Drugi fašisti so streljali na avtobus, poln delavcev. V občinski palači Fort de l'Eau pa so podtaknili bombo, ki je ob eksploziji povzročila požar. Zvečer je močna eksplozija uničila telefonsko centralo generalne delegacije v Alžiru in ranila dva nameščenca. Nastal je tudi požar, ki so ga kmalu pogasili.

Glavni štab alžirske narodnoosvobodilne vojske v Tunisu je objavil danes drugo sporočilo, ki govori o številnih incidentih med enotami alžirske vojske in enotami francoske vojske v Alžiriji. »Ze navadno naštevanje teh incidentov, pravi poročilo, ne potrebuje komentarja. To je dokaz, da so za francosko vojsko dobri vsi izgovori, vštevši tudi evianske sporazume, samo da nadaljuje vojno».

Kar se tiče preiskovalnega postopka proti bivšemu generalu Salanu, poročajo, da je ta danes ponovil preiskovalnemu sodniku, kar je izjavil že včeraj, t.j. da sploh ne ob odgovarjal na vprašanja, dokler se ne bo preiskovalni sodnik odločil, da zaslišiči priče, katerih seznam je Salan predložil.

Georges Pompidou

Argentinski sindikati odpovedali manifestacije za prvi maj

BUENOS AIRES, 27. — Izvršilni odbor Splošne zveze dela v Argentini je sklenil, da ne bo organiziral nobene prvomajske manifestacije, «da prepreči, da bi izzivači povzročili nerede, za katere bi obdolžili delavski razred». Zveza dela bo samo objavila proglas argentinskim delavcem.

Danes je prišlo v Buenos Aires drugih tri tisoč vojakov, katerih naloga bo preprečiti morebitne nerede za prvi maj.

TISKOVNA KONFERENCA V DRŽ. TAJNIŠTVU ZA ZUNANJE ZADEVE FLRJ

Dogovor Kraigher-Preti Popović obišče Južno Ameriko

Delegaciji FLRJ in Italije nadaljujeta pogajanja za sklenitev novega trgovinskega sporazuma

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — V Beogradu so se danes končala pogajanja o osnovnih vprašanjih gospodarskih odnosov med Jugoslavijo in Italijo med delegacijama pod vodstvom ministra za zunanjo trgovino Italije Luigija Pretija in predsednika odbora za zunanjo trgovino Jugoslavije Sergeja Kraigherja. Obe delegaciji sta z zadovoljstvom ugotovili, da je jugoslovansko-italijansko gospodarsko sodelovanje zabeležilo zadnja leta pomembne rezultate ne samo za gospodarstvo obeh držav, temveč tudi za splošne sosedske odnose. V razgovorih, ki so potekali v duhu razumevanja in konstruktivnega sodelovanja, so se sporazumeli o ukrepih za nadaljnjo razširitev italijanskega uvoza iz Jugoslavije in proučili druge možnosti za razširitev gospodarskega sodelovanja med obema državama.

Po doseženem načelnem sporazumu je italijanski minister za zunanjo trgovino danes odpotoval v Rim. Ostali člani italijanske delegacije pod vodstvom veleposlanika v italijanskem zunanjem ministrstvu Manlia Castronuova in jugoslovanske delegacije pod vodstvom pomočnika predsednika v državnem tajništvu za zunanje zadeve Vase Milovanoviča, nadaljujejo pogajanja za sklenitev novega trgovinskega sporazuma v duhu načel doseženega dogovora.

Obisk italijanskega ministra za zunanjo trgovino L. Pretija v Beogradu, je predstavnik drž. tajništva za zunanje zadeve Drago Kunc ocenil kot pomemben nadaljnji prispevek k sodelovanju Jugoslavije in Italije na gospodarskem in drugih področjih.

Na današnji tiskovni konferenci je Kunc najprej obvestil novinarje, da bo državni tajnik za zunanje zadeve, Koča Popović, od 8. do 26. maja na vabilo vlad Brazilije, Čila, Bolivije in Mehike uradno obiskal te države. Kunc je izrazil prepričanje, da bo ta obisk, med katerim bo Koča Popović z odgovornimi državniki omenjenih držav izmenjal poglede o mednarodnih vprašanjih in o vprašanjih področja dvostranskih odnosov, prispeval k nadaljnjemu razvoju in napredku vsestranskega sodelovanja Jugoslavije s temi državami, za kar obstaja obojestranska želja in korist.

Tudi obisk sudanskega generala Hasana Bešir Nasra, ki bo na vabilo generala Gošnjaka jutri prispel v Jugoslavijo, bo po besedah Kunca, prispeval k utrditvi in nadaljnji razširitvi prijateljskega sodelovanja med Jugoslavijo in Sudanom.

Drago Kunc je izrazil globoko obžalovanje zaradi sklepa ZDA, da kljub resoluciji generalne skupščine v OZN in odločnim zahtevam svetovnega javnega mnenja obnovijo jedrske poskuse. «Mi ne moremo sprejeti nikakršnih argumentov za izvajanje teh poskusov,» je dejal Kunc, «ki vedno bolj ogrožajo varnost ljudskega rodu in miru na svetu.»

Na vprašanje novinarjev, kaj je predsednik republike maršal Tito odgovoril na apel lorda Russela, je Kunc odgovoril, da delovanje lorda Russela ki je del splošnega razpoloženja in zavzemanja na svetu proti oboroževalni tekmi in jedrskim poskusom, uživa v Jugoslaviji iskreno razumevanje in simpatije. To je, po besedah Kunca, v odgovoru predsednika republike maršala Tita, tudi jasno izraženo.

V zvezi z izjavo avstrijskega zunanjega ministra Kreiskega o odnosih med Jugoslavijo in Avstrijo, je Kunc izjavil, da se jugoslovanska vlada strinja z mnenjem Kreiskega, da se odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo pozitivno razvijajo. «Realne možnosti, ki obstajajo za še večjo razširitev naših odnosov na vseh področjih, je dejal Kunc, posebno pa še na gospodarskem, opozarjajo na potrebo nadaljnjega obojestranskega delovanja v tej smeri.»

Nedavni razgovori med jugoslovanskim veleposlanikom v Grčiji Petkom Dapčevićem in grškim zunanjim ministrom Averofom, so se po izjavi Kunca nanašali na odnose in sodelovanje med obema državama. Ob tej priložnosti sta se dotaknila tudi nekaterih vprašanj, o katerih obstajajo različni pogledi. Samo dejstvo, je dejal Kunc, da so ti razgovori obojestransko cenili kot koristni, potrjujejo željo in zainteresiranost obeh držav, da se skupno zavzemata za nadaljnji napredek medsebojnih odnosov.

Na vprašanje dopisnika češkoslovaške agencije, kako ocenjuje «alarmantno koncentracijo» vojaških sil NATO v Egejskem morju in pogoste manevre, ki imajo za namen napad na severne sosede Grčije, je Kunc dejal, da mu niso znane podrobnosti o «alarmantnih koncentracijah» vojaških sil NATO v Egejskem morju. Kar pa se tiče vojaških manevrov, je dejal Kunc, se izvajajo v vseh sosednih državah Jugoslavije in ne samo v Grčiji. «Bil bi srečen, je zaključil Kunc, če bi nastopil čas, da na svetu sploh ne bi bilo več vojaških manevrov».

Kunc je končno izrazil upanje, da bo letošnje zasedanje gospodarske komisije OZN za Evropo pozitivno in potrdil vest, da bo v začetku maja prispel na privaten obisk v Jugoslavijo predsednik vlade Singapura, Lee Kuan Yeir.

B. B.

PRED IZVOLITVIJO NOVEGA PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Uradnega demokristjanskega kandidata bodo določili parlamentarci KD 30. t. m.

Vodstvo PSI predlaga svojim parlamentarcem, naj oddajo pri prvem glasovanju prazne glasovnice - Poziv centralnega odbora KPI proti jedrskim poskusom in za takojšnji atomski moratorij

(Od našega dopisnika)

RIM, 27. — Sedaj je že povsem gotovo, da se stranke, ki podpirajo vlado, ne bodo predhodno sporazumele glede kandidata za novega državnega poglavarja: izvolitev novega predsednika republike je torej prepuščena parlamentarnim skupinam, ki bodo izbrale svojega kandidata neposredno pred 2. majem, ko se bo sestal v ta namen italijanski parlament na skupno zasedanje. Demokristjanski parlamentarci bodo izbrali svojega kandidata prihodnji ponedeljek 30. t.m.; istega dne se bodo sestali tudi socialdemokratski in republikanski parlamentarci, medtem ko se bodo socialistični parlamentarci sestali 2. maja, poldrugo uro pred začetkom glasovanja.

Neuspeh prizadevanj za sporazum o skupnem kandidatu strank levega centra dokazuje tudi okoliščina, da je vodstvo PSI sklenilo na današnji seji, da bo predlagalo, naj socialistični parlamentarci oddajo pri prvem glasovanju bele glasovnice. V odmoru med dopoldansko in popoldansko sejo vodstva PSI se je Nenni razgovarjal z Morom in iz odločitve vodstva PSI se da sklepati, da mu je Moro dejal, da KD ne more predlagati kandidata, ki bi ne bil iz vrst KD, če izvzamemo Merzagoro, ki pa ne pripada nobeni stranki.

Danes se je sestalo tudi vodstvo KD in razpravljalo o vprašanju izvolitve novega državnega poglavarja. Po seji so izdali sporočilo, v katerem je rečeno, da vodstvo stranke prepušča parlamentarnim skupinam nalogo, da določijo kandidata KD za državnega poglavarja, političnemu tajniku pa, da skupno s predsedniki odborov demokristjanskih poslancev skuša doseči potrebno večino, ki bi «podprla izvolitev državnega poglavarja v duhu visoke funkcije, ki jo republiška ustava priznava državnemu poglavarju».

Na zasedanju centralnega odbora Komunistične partije Italije je ob zaključku diskusije o poročilu Longa spregovoril tudi Togliatti, ki je dejal med drugim, da se danes gleda drugače na KPI in da je dosedanji protikomunizem KD v krizi, kar da priznavajo tudi nekateri voditelji KD. Togliatti je poudaril, da je borba za mir glavna naloga komunistov; za dosego tega smotra pa je potreben «režim miroljubne koeksistence, ki je dosti več kot diplomatska formula in ki ustreza potrebam družbenih ureditev v razvoju». Voditelj KPI je kritiziral one, ki so protestirali proti sovjetskim jedrskim eksplozijam, danes pa ne protestirajo proti ameriškim jedrskim poskusom. Nato se je zadržal na vprašanjih enotnosti mednarodnega komunističnega gibanja in poudaril, da moč tega gibanja ne zadošča, da bi mogli uspešno nadaljevati borbo za mir; «potrebno je najširše sodelovanje delavskega razreda, vseh levičarskih sil in katoliških sil. Tem silam je treba vztrajno postavljati zahtevo, da se pridružijo borbi za miroljubno koeksistenco; toda kar je odločujoče v tej borbi, je stališče naprednejših katoliških sil glede socialističnega sveta: dokler se to ne bo zgodilo, ne bo mogoč demokratičen in samostojen razvoj katoliškega gibanja. Mi skušamo sodelovati s katoličani, ker hočemo mir in ker hočemo rešiti civilizacijo». Ko je govoril o napredovanju delavskega gibanja, je Togliatti dejal, da se je to zgodilo leta 1917 in 1945, z dvema svetovnima vojnama: «Ali je moč nadaljevati danes s tako perspektivo? Pogrešno in nečloveško bi bilo delati s podobno perspektivo, ker socializem temelji na višjem proizvodnem razvoju. Danes je moč napredovati k socializmu z razvijanjem demokracije. To je resnično vprašanje svobode. Tistemu, ki nas vprašuje, kaj se bo zgodilo potem, kaj se bo zgodilo jutri, odgovarjamo, da je to odvisno od načina, kako se načenjajo in rešujejo danes vprašanja demokracije, od oblike, ki jo ha zadobil politični režim prihodnosti.»

Centralni odbor KPI je objavil poziv proti jedrskim poskusom, v katerem opozarja pred nevarnostjo radioaktivnosti, prekinitve ženevske konference in novega poleta jedrskih poskusov in oboroževanja; poziva javno mnenje in vse demokratične sile, naj zahtevajo nadaljevanje pogajanj za prepoved jedrskih poskusov s takojšnjim moratorijem, italijanska vlada pa naj podvzame takoj ustrezno pobudo. Poziv spominja na stališče, ki ga je KPI zavzela nasproti sovjetskim jedrskim poskusom in dodaja: «Levičarskim silam, ki podpirajo sedanjo vlado, pa rečemo, da je priložnost, da dokažejo konkretno novo sposobnost pobude italijanske zunanje politike, bodisi s tem, da se zavzame za atomski moratorij in dokončno ukinitev vseh jedrskih eksplozij, bodisi s tem, da se pridruži tistim vmesnim rešitvam razorožitve, kakor je ustanovitev brezatomskih con v Evropi in prepovedi, da bi atomske sile dobavile jedrsko orožje drugim državam». Na koncu se dokument obrača na «ljudske množice, na sile in organizme delavskega razreda, na stranke in demokratične organizme, na razne skupine in struje, na predstavnike kulture» in jih poziva, naj se zavzamejo za ohranitev miru.

Predsednik združenja italijanskih industrijcev dr. Furio Cicogna je priredil danes kosilo za predstavnike tujega tiska v Italiji in v odgovorih na vprašanja novinarjev skoraj dobesedno ponovil argumente proti programu nove vlade, ki jih glasnik industrijcev na političnem področju, voditelj liberalne stranke Malagodi, uveljavlja v javnem življenju. Tako je glede nacionalizacije električne industrije dejal, da «na splošno-političnem področju ne ustreza nobenemu logičnemu pojmu, na gospodarskem področju je zgrešena operacija, na finančnem področju pa je nevarna operacija»; glede deželne ureditve je dejal, da bi bilo treba prej «poznati točno pozitivne in negativne rezultate že ustanovljenih dežel»; kar zadeva davčno politiko nove vlade pa je zatrjeval, da je «ves davčni sistem zgrešen, ker teži predvsem za tem, da prizadene dohodke, ki so namenjeni proizvodnji».

A. P.

REKA, 27. — Reševanje italijanske tovorne ladje «Coraggioso» je prevzelo splitsko podjetje «Brodospas», ki razpolaga s posebnimi tehničnimi napravami in strokovnimi kadri. Potrjeno je namreč, da je ladja precej poškodovana in da so za reševanje ladje potrebne posebne naprave.

Tretji razgovor Rusk-Dobrinin v zvezi z zahodnim Berlinom

Dobrinin je po razgovoru odklonil sleherni komentar
Rusk odpotuje danes v London

WASHINGTON, 27. — Napovedani razgovor med Deanom Ruskom in sovjetskim poslanikom Dobrininom se je začel ob 20.30. Dobrinina je spremljal eden od njegovih svetovalcev. Današnji razgovor je zadnji do polovice maja. Dean Rusk bo namreč odpotoval jutri zvečer za deset dni. Obiskal bo London, Atene in Canberro. Po razgovoru ni hotel Dobrinin podati nobene izjave.

O Berlinu se bo Dean Rusk razgovarjal tudi v Londonu z angleškim zunanjim ministrom Homeom, na delovni večerji, ki jo bo Home priredil v nedeljo zvečer. Predstavnik Foreign Officea je izjavil, da v Londonu pričakujejo, da bo Rusk poročal o rezultatu svojih razgovorov glede Berlina z Dobrininom.

Vzhodnonemški list «Neues Deutschland» piše danes, da se sedanji pripravijalni razgovori o Berlinu ne tičejo samo enega ali drugega od poedinih vprašanj, temveč celotnega nemškega vprašanja ter odnosov med Vzhodom in Zahodom. List ugotavlja, da so ZDA «pokazale modrost in politični realizem», ko so priznale zakonitost nadzorstva s strani vzhodnonemških oblasti. «S tem, nadaljuje list, so se priznale suverene pravice nemške demokratične republike nad komunikacijskimi črtami, ki tečejo po njenem ozemlju, in načelo, da tisti, ki jih želijo uporabljati, ne morejo mimo te stvarnosti.»

Zatem pravi list, da «kljub obnovitvi ameriških jedrskih poizkusov se bodo sovjetsko-ameriški razgovori nadaljevali. Pokazali so koristnost, kljub vsem poizkusom Bonna, da bi jih motili».

V zahodnonemških političnih krogih pa so presenečeni zaradi napovedi tretjega razgovora med Ruskom in Dobrininom. Domnevali so, da se bodo razgovori nadaljevali šele po povratku Ruska v Washington. Hamburški list «Die Welt» piše, da se zaradi tega domneva, da je bil urejen spor v zvezi z zahodnonemškimi ugovori proti ameriškemu načrtu glede Berlina, tako da je Rusk lahko sporočil Dobrininu jasne predloge Zahoda.

Zahodnonemško stališče do pogajanj s Sovjetsko zvezo bo obrazložil Adenauer, ko se bo vrnil iz Cadenabbie. 7. in 8. maja bo Adenauer obiskal zahodni Berlin, kjer bo imel več razgovorov z Brandtom, s člani tamkajšnjega senata ter z zahodnimi vojaškimi poveljniki v Berlinu Po razgovorih pa bo imel tiskovno konferenco.

DANES

Včeraj so na področju Božičnih otokov spustili tą teden že drugo ameriško atomsko bombo, kljub protestom vsega miroljubnega človeštva. V Tokiu so se zaradi tega ponovile demonstracije pred ameriškim veleposlaništvom in prav tako — v manjši meri — tudi v Londonu. Logično je bilo pričakovati, da bodo o teh eksplozijah razpravljali tako rekoč vsak dan tudi v Ženevi, toda — vsaj včeraj — se to ni zgodilo, temveč so se prickali o prepovedi vojne propagande in o vrstnem redu razpravljanja glede drugih delnih ukrepov; vse zopet brez rezultata. Rezultat vsega ženevskega razpravljanja o jedrskih poskusih in o jedrski razorožitvi je do sedaj, na žalost, samo obnova ameriških poskusov. Zato je pač Mac Millanova izjava včeraj v New Yorku povsem umestna: «Sedanje mednarodno stanje se lahko označi kot neke vrste miru, ki se je ohranil zaradi medsebojne bojazni. Če lahko sprejmemo za kratko dobo tako življenje, je za daljšo dobo to nesprejemljivo za človeško dostojanstvo». Toda kako veljavo ima taka ugotovitev, če pa je Mac Millan takoj zatem v celoti podpri ameriško vlado glede obnove jedrskih poskusov?

Spričo takega stanja stvari so vsekakor spodbudne resolucije, ki jih je včeraj odobrila medparlamentarna unija na svojem zasedanju v Rimu, v katerih se govori o ustanovitvi neatomskih področij, o nenapadalni pogodbi med obema blokoma, o preprečitvi nenadnih napadov, o ublažitvi mednarodne napetosti, o ustanovitvi mednarodne sile in o obveznosti mednarodnega razsodišča za vse države.

Do določene mere pa predstavlja protiutež dosedanjemu razočaranju v Ženevi tretji sestanek med Deanom Ruskom in Dobrininom v Washingtonu, ki kaže, da presega vprašanje Berlina. Vzhodnonemški «Neues Deutschland» je včeraj namreč zapisal, da oba državnika obravnavata celotno nemško vprašanje in odnose med Vznodom in Zahodom ter spodbudno poudarja, da se bodo ti razgovori, kljub obnovi ameriških poskusov, nadaljevali, ker so pokazali koristnost, pa čeprav v Bonnu poskušajo, da bi jih motili, saj so bili — kot poročajo iz Zahodne Nemčije — tamkajšnji krogi presenečeni zaradi napovedi tretjega washingtonskega razgovora. Zahodnonemški tisk domneva, da je bil urejen spor v zvezi z zahodnonemškimi ugovori proti ameriškemu načrtu glede Berlina.

V francoski skupščini je prejel predsednik Pompidou s pičlo večino zaupnico svoji vladi, za katero so glasovali samo golisti in demokristjani proti pa so bili radikali, socialisti, komunisti in skrajna desnica. Ceprav je Pompidou poudaril nujnost izvajanja evianskih sporazumov, je včeraj glavni štab alžirske vojske v Tunisu objavil že drugo sporočilo o številnih incidentih med alžirsko in francosko vojsko v Alžiriji. Poročilo poudarja, da so za francosko vojsko dobri vsi izgovori, vštevši tudi evianske sporazume, samo da nadaljujejo vojno. Med takimi zaskrbljujočimi poročili o incidentih in med včerajšnjim nadaljevanjem fašističnih atentatov in umorov v Alžiru in Oranu, je predsednik izvršne alžirske oblasti Fares razpravljal v Parizu z de Gaullom, Joxejem in drugimi funkcionarji o najvažnejših alžirskih vprašanjih, ki so: okrepitev varnostnih sil, nadomestitev nekaterih funkcionarjev in o oskrbovanju prebivalstva, ki je zelo nujno vprašanje zaradi dezorganizacije gospodarstva in povratka več tisoč beguncev.

Norveška in skupno tržišče

OSLO, 27. — Nad pet tisoč demonstrantov je šlo sinoči v sprevodu pred palačo norveškega parlamenta; protestirali so proti morebitnemu vstopu Norveške v evropsko skupno tržišče.

Delegacija demonstrantov je izročila tajništvu parlamenta pismo, v katerem se poudarja, da bi prošnja Norveške za sprejem v skupno tržišče bila v nasprotju z javnim mnenjem.

Istočasno so druge skupine organizirale manifestacijo za vstop Norveške v skupno tržišče

Občni zbor delničarjev Fiat

TURIN, 27. — Danes se je vršil redni občni zbor delničarjev Fiat. Predsednik upravnega odbora prof. Valletta je v svojem poročilu dejal med drugim, da je Fiat prodala v lanskem letu svojih proizvodov v vrednosti 641 milijard lir (96 milijard več kot v prejšnjem letu); motornih vozil je izdelala 631.992, od teh jih je izvozila 230.201 (v primeri z letom 1960 jih je lani proizvedla 100.673 več); dobiček znaša 26 milijard 403.551.760; dividenda bo znašala 95 lir na delnico. 31. decembra lani je imela tovarna 107 tisoč 671 delavcev in nameščencev, do danes pa je število zaposlenih naraslo na okrog 112 tisoč. V lanskem letu je Fiat zaposlila okrog 15.000 novih delavcev.

Po poročilu upravnega odbora je 538 delničarjev (131.201.268 delnic) soglasno odobrilo poročilo in bilanco

Mac Millan v Washingtonu

WASHINGTON, 27. — Mac Millan je prišel danes z letalom v Washington. Na letališču ga je sprejel predsednik Kennedy. Sinoči je Mac Millan govoril v New Yorku na večerji, ki jo je priredilo združenje ravnateljev ameriških časopisov. Dejal je, da mora biti Zahod «odločen, toda potrpežljiv» v svoji politiki do SZ: nikoli ne popustiti, toda nikoli ne izvršiti izzivalnih dejanj

Govornik je zatem dejal, da sedanje mednarodno stanje lahko označi kot neke vrste mir, ki se je ohranil zaradi medsebojne bojazni, in je dodal: «Če lahko sprejmemo za kratko dobo tako življenje, je za daljšo dobo to nesprejemljivo za dostojanstvo človeka.»

Govoril je zatem o obnovitvi jedrskih poskusov in podpri v celoti ameriško vlado.

RIM, 27. — Politična komisija in komisija za razorožitev medparlamentarne unije je solgasno odobrila načrt resolucije, ki med drugim omenja, da obstajajo «številni regionalni načrti, ki predvidevajo ustanovitev neatomskih področij in področij, kjer bo oboroževanje omejena». Resolucija ugotavlja dalje, da bi podpis nenapadalne pogodbe med obema blokoma in sprejem ukrepov za preprečitev iznenadnih napadov lahko pripomogla k splošni in popolni razorožitvi.

Preprečevanje vojne

Znano je dejstvo, da je Evropa v vojaškem smislu bolj ranljiva kot katerikoli drugi del sveta. Sliši se sicer tudi mnenje, da bi v prihodnji vojni rakete letale nad našimi glavami, in to v obeh smereh, da bi bile njihove poglavitne tarče v Sovjetski zvezi in Združenih državah Amerike in da bi bilo «vmesnemu prostoru» lahko relativno prizanešeno. Te domneve pa ne moremo vzeti resno in je namenjena samo prikrivanju resnice. Niti tiste države, ki bi se v morebitni jedrski vojni razglasile za nevtralne, ne bi mogle glede na naravo te vojne pričakovati, da jim bodo prizanešena uničenja. Se manj bi si lahko delali utvare tisti, ki bi se znašli v prvih črtah sovražnih front, to pa kar najbolj velja za Evropo. Če sprejmejo mnenje, da je *preprečevanje* vojne edino stvarno varstvo pred katastrofo — tega stališča ni mogoče zanikati z nikakršnimi prepričljivimi trditvami — potem je Evropa objektivno najbolj zainteresirana na preprečevanju vojne in še več kot to — na tajni odstranitvi njenih vzrokov.

Res je, da Evropa ni edino prizorišče kritičnega merjenja sil med blokoma. Razen nje so še druga območja, kjer so spopadi nasprotnih koristi pripeljali do oboroženega obračunavanja, kjer so se možna žarišča krize od časa do časa spreminjala v aktivna žarišča. Takšnih oboroženih spopadov v povojni Evropi ni bilo, vendar pa zaradi tega dejstva ne moremo zanikati, da je Evropa tako prizorišče kot udeleženec najbolj eksplozivnih sporov. Nasprotno, to dejstvo samo potrjuje, da si v Evropi ne bi mogli niti zamisliti «omenjenih» oboroženih spopadov, razen tega pa priča o izredni kočljivosti evropskih sporov. Najboljše in najbolj aktualno potrdilo tega je med drugim berlinska kriza. Pokazala je, da lahko v ozračju sodobne Evrope, prenasičene s politično elektriko, vprašanja sorazmerno drugotnega pomena zavzamejo zastrašujoči obseg, da sproži sleherna poteza — pa čeprav samo taktične narave in namena — dolgo verigo čedalje večjih nevarnejših ukrepov in nasprotnih ukrepov, pri čemer pa se stopnja napetosti hitro povišuje. Berlinska kriza — v marsičem so jo umetno vsiljevali in pretiravali — ki je bila povod za zaostritev oboroževalne tekme, kaže neka znamenja popuščanja. Seveda je to zelo dobro, vendar pa ne zadošča za ustvaritev občutka večje varnosti v Evropi. Stvar je v tem, da bi morali «zmanjšati nevarnost» na trajnejših osnovah, točneje povedano, zmanjšati bi bilo treba objektivne možnosti za izbruh takih dramatičnih ali dramatiziranih kriz, v katerih se nam resnica o našem življenju na robu vojne pokaže v posebno jasni luči.

V tej zvezi je seveda samo ena idealna rešitev: splošna in popolna razorožitev oziroma splošna in popolna odpoved takim političnim ciljem, kaaterih uresničitev bi terjala silo ali pritisk v mednarodnih odnošajih. To je vsesplošna, ne pa specifično evropska naloga, hkrati pa tudi naloga, ki bi jo morala imeti za svojo predvsem Evropa. Toda večji del evropskih držav je precej ali popolnoma pasiven, kar zadeva napore, da bi ustvarili svet brez orožja. Nekatere izmed njih so se praktično odrekle samostojnemu iskanju na tem področju in so se pridružile stališču te ali one velike sile, druge, kot Francija ali Zahodna Nemčija, pa kažejo skoraj popolno brezbrižnost. Sodobna francoska politika sloni na domnevi, da je mogoče povečati vlogo Francije v mednarodnih odnosih samo z izpopolnjevanjem njenega orožja, to pa je v praksi prispevalo k poslabšanju njenih odnošajev s številnimi državami — predvsem izvenevropskimi — in pa k temu, da se je Francija odrekla udeležbi pri pogovorih o razorožitvi. Zahodnonemška politika je obremenjena z aspiracijami v vzhodni Evropi, ter prizadevanjem, da bi politični položaj Zahodne Nemčije okrepili z resnimi oooroženimi silami in z najbolj rusilnim orožjem. Vsekakor sta obe največji državi Zahodne Evrope že leta sem sredi naporov, da s svojim orožjem in svojimi oboroženimi silami povečata lastno mednarodno vlogo, to pa je odločilno prispevalo tudi k okrepitvi blokovskega značaja zahodnonevropskega združevanja in k temu, da so se razpršili upi, da bo tako združena Zahodna Evropa postala činitelj pomiritve in sporazumevanja. Dejstvo je, da imamo danes pri pogovorih o razorožitvi v glavnem samo tri aktivne činitelje: Sovjetsko zvezo, Združene države Amerike in nevezane in nevtralne države, vštevši, seveda, tudi nekatere evropske. Evropske države, povezane v blokih, je dejansko zelo malo čutiti. To velja v precejšnjem obsegu tudi za Veliko Britanijo, ki je bila svoječasno aktivnejši udeleženec teh pogovorov kot je zdaj. Pasivnost večjega dela Evrope pri iskanju odgovorov na razorožitvena vprašanja je nedvomno odsev poglobitve njene razcepljenosti in njene blokovske polaziracije.

To je še močneje čutiti v zvezi z nekaterimi delnimi ukrepi na področju razorožitve, ki bi imeli poseben specifičen pomen za Evropo. Gre za zamisli o ustanovitvi «območij brez atomskega orožja», «območij zmanjšane napetosti», območja «delne nevezanosti» na naši celini. Načrta poljskega zunanjega ministra Rapackega, leta bi lahko bil osnova za razpravo, niso nikoli resneje obravnavali. Laburističnim zamislim, ki so se pojavile kot nekakšne alternative v zvezi z načrtom Rapackega, so se praktično odrekli tudi sami avtorji. Ker se mednarodni pogovori o takih zamislih dejansko sploh niso nikoli začeli, se, seveda, niso mogle izkristalizirati take inačice, ki bi bile splošno sprejemljive in spričo tega tudi stvarne.

Glavni očitek na račun zamisli o nekaterih oblikah vojaške nevezanosti v Evropi je v tem, da bi: 1. njihova uresničitev baje pripeljala do nastanka praznine in 2. da je glede na stopnjo nezaupanja med bloki nemogoče začeti s «tajanjem» prav na najbolj občutljivem vojaškem sektorju. V tej zvezi je slišati tudi prigovor: zamisli o neatomskih in sploh «razredčenih» območjih so spričo tehničnega razvoja zastarele, saj lahko rakete za dolge polete prelete to malo celino. Obe trditvi je sila težavno zagovarjati. Ne more biti seveda niti govora o tem, da bi v današnjih okoliščinah ostale evropske države brez nujnih sredstev za samoobrambo. Taka zahteva bi bila v našem do zob oboroženem svetu zares nestvarna. Gre za potrebo, da se evropske države vzdrže (skupno z obema super silama — na ozemlju Evrope) takšne vojaške dejavnosti, ki povečuje nevarnost «naključnega» izbruha spopada ali pa grozi s porušenjem sedanjega globalnega ravnotežja. Gre predvsem za naprave za izstreljevanje orožij z veliko rušilno močjo, za proizvodnjo in hranjenje jedrskega in termonuklearnega orožja v Evropi, na zadrževanje močnih oboroženih sil na občutljivi meji med obema vojaškima zvezama. Če je res, da so armade in opreme, zbrane v Evropi, izgubile svoj pomen, je toliko manj razloga, da s kopičenjem armad in opreme poslabšujejo evropske politične razmere. Če izhajamo iz domneve, da nobena stran ne želi vojne (od te domneve moramo nujno izhajati, saj ne smemo podcenjevati sposobnosti treznega presojanja katerekoli strani, nenehno ponavljanje dvomov o namenih «drugega», pa lahko pripelje samo k popolni omrtvelosti), mora biti ena izmed poglavitnih nalog konstruktivne mednarodne politike odkrivanje možnosti za preprečevanje spopada, ki ga morda nihče ne želi, ki bi pa vendarle lahko izbruhnil. Razen tega dozdevna praznina v Evropi ne bi smela in tudi ne bi mogla biti tradicionalni nevtralizirani «pas varnosti», marveč bi morala biti prostor, poln pozitivne politične in gospodarske dejavnosti, preračunane na premagovanje blokovskih ovir. Čeprav bi se komu to zdelo še tako čudno, kaže vse, da bi lahko začetne ukrepe «nevezanosti» sorazmerno najlaglje dosegli na vojaškem področju. Na tem področju bi lahko našli rešitve, ki bi zagotavljale enakomernost popuščanj, brez porušenja splošnega ravnotežja. Hkrati bi postopno «razredčevanje» tega, v vojaškem strateškem smislu izredno «gostega» območja spodbujalo rednejše politično in gospodarsko kroženje, ki je spričo ustvarjanja zaprtih skupin čedalje bolj ogroženo.

Zato bi bil skrajni čas, da poživimo razmišljanja o stvari, ki je bila nekoč na mednarodnih konferencah na dnevnem redu kot «evropska varnost», zlasti pa razmišljanja o praktičnih, čeprav v začetku zelo skromnih ukrepih «nevezanosti» v Evropi, saj bi to koristilo pripravljanju poti za razorožitev.

Gavro ALTMAN

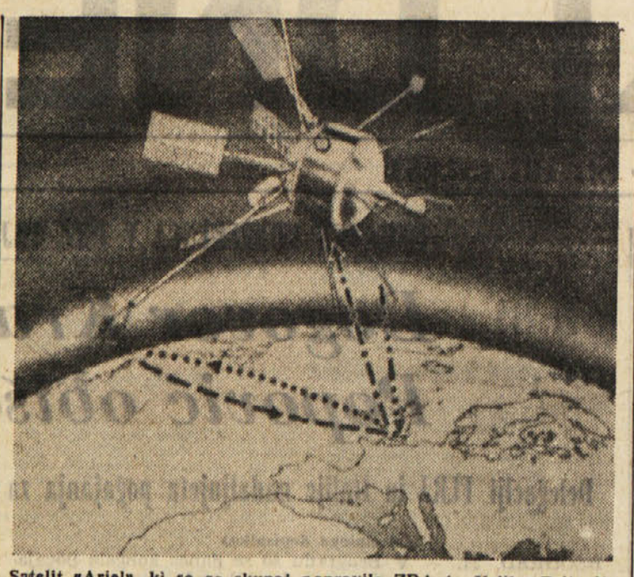

Satelit «Ariel», ki so ga skupaj napravile ZDA in Velika Britanija

To poletje ameriška raketa proti Veneri?

PASADENA, 27. — V ZDA imajo načrt, da poleti izstrelijo raketo proti Veneri. Ta raketa, ki se bo imenovala «Mariner», bo potrebovala okrog štiri mesece, da bo preletela čez 40 milijonov kilometrov, ki ločijo Zemljo od Venere, in bo šla mimo planeta v oddaljenosti 25.000 km. «Mariner» bo izstreljen z nekega «Atlas-Agena B» in bo nesel s seboj znanstvene instrumente za merjenje temperature v bližini Venere, tamkajšnjega magnetnega polja, sevanja in gostota kozmičnega prahu.

Scott Carpenter prihodnji astronavt ZDA

PITTSBURGH, 27. — Walter Williams, ki je sodeloval pri prvem poletu ameriškega astronavta Glenna, je izjavil, da bo prihodnji ameriški astronavt Scott Carpenter. Polet Carpenterja bo sredi prihodnjega meseca in bo, kakor Glenn, trikrat obletel našo Zemljo.

Satelit «Ariel»

LONDON, 27. — Angleška postaja v Winfieldu (Berkshire) je sprejela danes ob 4.42 prve signale angloameriškega umetnega satelita «Ariela», ki so ga uspešno izstrelili včeraj. Signale so sprejeli z desetminutno zamudo po predvidenem času, zaradi česar menijo, da umetni satelit kroži okrog naše Zemlje nekaj kilometrov «više» kot je bilo predvideno in da potrebuje zaradi tega poldrugo minuto več za svojo krožno pot. Satelit je opremljen z napravami, ki bodo dale podatke o elektriki v visoki atmosferi in o kozmičnih žarkih. Njegov perigej znaša okrog 390 kilometrov, apogej pa okrog 1245 kilometrov. Krožno pot okrog Zemlje preleti v 101.16 minute. Njegova teža znaša 61 kg.

WASHINGTON, 27. — Urad za ljudsko štetje ZDA je sporočil, da je bilo lani v ZDA 9.738.000 oseb, ki so bile rojene izven ZDA. Od teh jih je 1.853.000 izjavilo, da je njih materin jezik angleščina, 1 milijon 279.000 nemščina, 1 milijon 226.000 italijanščina in 767.000 španščina.

GRENOBLE, 27. — Davi ob 5.24 so čutili nov potresni sunek v Grenoblu. Sunek pa je bil šibkejši kot v sredo.

O SOVJETSKIH VESOLJSKIH POSKUSIH

Meteorji so lahko nevarni za satelite

Izjave sovjetskega astronoma Valerija Lutskega

MOSKVA, 27. — Sovjetski astronom Valerij Lutsky je danes v neki radijski oddaji v angleščini, namenjeni Severni Ameriki, izjavil, da je namen zadnjega satelita, ki so ga izstrelili v SZ, preiskovati vesolje in zlasti področja sevanja, ki obkrožajo Zemljo, ter nevarnost, ki jo predstavljajo meteorji.

Ko je komentiral izstrelitev zadnjih dveh sovjetskih sputnikov, je znanstvenik dejal: «Naši sateliti «češejo» jonosfero, ki je polna drobcev, nabitih z elektriko. Izkušnja nas je naučila, da nastopajo velike spremembe v moči teh drobcev v pasovih sevanja, ki obkrožajo Zemljo. V višinah, v katerih se gibljejo naši zadnji štirje sateliti, je intenzivnost delcev pokazala do 700-kratno razliko. To bi lahko bilo zelo nevarno za bodoče astronavte».

Nadalje je Lutsky dejal, da sateliti zbirajo podatke o nevarnosti, ki jo v zunanjem vesolju predstavljajo meteorji. «Že prej napravljeni poskusi so dokazali, da je meteorjev mnogo manj, kot se je mislilo. Vsekakor pa bi lahko drobec meteorja, ki tehta komaj nekaj kramov, pri hitrosti 18 milj na sekundo močno poškodoval kovinsko površje vesoljske ladje, saj bi odnesel kose kovine, težke 4 do 5 kg».

«Nevarnost trčenja z meteorji — je zaključil znanstvenik — je torej eden izmed najbolj važnih problemov ter predmet študija pri sedanji seriji vesoljskih poskusov».

Tragedija družine Berio

TRENTO, 27. — V zvezi s strahotno tragedijo v bližini Lavaroneja, kjer je Nicolo Berio ustrelil svojega 12-letnega sina, ženo, nato pa še svojega 16-letnega sina in samega sebe, se je včeraj postavljala domneva, da gre pri tem le za napad blaznosti, ki naj bi bil posledica duševne depresije zaradi avtomobilskega incidenta, ki ga je Berio doživel v pretekiem decembru. Danes pa se je zvedelo, da bi tragedija utegnila biti povezana s plačilom denarne kazni v višini okrog 100 milijonov lir, ki bi jih Berio moral vrniti poštni upravi, ker je baje nepravilno kolkoval nekatere ekspresne pošiljke, ki jih je njegova agencija za dostavljanje ekspresnih pošiljk raznašala na račun poštne uprave. Poštni inšpektorji so te nerednosti ugotovili že v preteklem avgustu, vendar pa se zdi, da ne gre v tem primeru za namerno sleparijo, ampak le za pogrešno tolmačenje nekaterih določb v pogodbi med poštno upravo in omenjeno agencijo. V prizivu je Berio navedel svoje ugovore in zdi se, da niso vsi povsem neutemeljeni.

Prejela sta ček za 150 milijonov loterije «Agnano»

RIM, 27. — Zakonca Liliana in Giulio Bicchieri sta danes dvignila 150 milijonov lir, ki predstavljajo prvo nagrado loterije Agnano. Prejela sta pravzaprav ček za omenjeno vsoto. Zakonca Bicchieri živita v Sampierdareni (Genova) s 3-letnim otrokom. Liliana, ki je blagajničarka v nekem kinu, je bila pred leti izvoljena za «miss Genova», mož pa je delavec v «Ansaldo». Izjavila sta, da za sedaj nimata nikakih načrtov glede investicije tega denarja. Če jih naložita v banko, imata okrog 600 tisoč lir na lesec obresti.

Poskus samomora matere Marie Callas

NEW YORK, 27. — Gospa Evangelia Callas, ki ima 62 let, in je mati slovite operne pevke Marie Callas, je baje poskusila napraviti samomor: zaužila je preveliko količino nekega uspavalnega sredstva. V bolnišnici so ji izprali želodec in zdi se, da se je njeno zdravstveno stanje znatno izboljšalo, čeprav še vedno ni mogoče reči, da je izven nevarnosti.

Pri zaslišanju je gospa Callas zanikala, da bi zaužila uspavalno sredstvo; toda policijski agenti so našli razna pisma, ki jih je Callasova naslovila na oblasti, sorodnike in prijatelje, v katerih je dajala navodila za svoj pogreb in določila, da se njeno truplo pošlje inštitutu za medicino, ki naj bi ga uporabil za proučevanje.

Gospa Callas je živela sama v New Yorku, kjer se je preživljala s tem, da je delala kot trgovska pomočnica v neki trgovini. Znano je namreč, da med materjo in njeno slovito hčerko niso vladali najboljši odnosi; v tem poslednjem času pa se je zdelo, da se bosta pobotali. Gospa Callas ni videla svoje hčerke že od leta 1949. Maria Callas je svoji materi vztrajno odklanjala vsakršno finančno pomoč.

Štiri žrtve plazov

DUNAJ, 27. — Stirje nemški turisti, dva moška in dve ženski, je zasul plaz pri Lechtalu na Tirolskem. Pogrešajo jih že tri dni.

Vsi dosedanji poskusi z rešilnimi skupinami in helikopterji so ostali zaman. Preden so se podali na izlet, so jih opozarjali, naj ne hodijo v hribe, toda za opozorila se niso zmenili.

Podatki o izseljevanju

RIM, 27. — Centralni zavod za statistiko je objavil podatke, po katerih se je v letu 1961 izselilo preko morja 57.526 oseb, in sicer 40.006 v Ameriko, 16.351 v Avstralijo, 1.022 v Afriko, 119 v Azijo in 28 v Novo Zelandijo. V preteklem marcu se je izselilo v Švico pri prelazih Briga in Chiasso 54.271 italijanskih delavcev, od teh 46.127 moških in 9.144 žensk.

Letalske nesreče z mnogimi žrtvami

BOGOTA, 27. — Kolumbijsko letalo vrste «DC-3», ki ga pogrešajo že od pretekle nedelje, so našli včeraj v gozdu na področju Choca. Na letalu je bilo 40 oseb — potnikov in posadke — in je bilo namenjeno v Bahio Solano; strmoglavilo je kakih 30 km od mesta, kamor je bilo namenjeno, in to na področju, ki je težko dostopno. Obstaja bojazen, da se ni nihče rešil.

HONOLULU, 27. — Letalo vrste «Constellation» ameriškega zveznega letalstva je s sedmimi osebami na krovu strmoglavilo na otok Canton, ki leži okrog 3200 kilometrov južnozahodno od Honoluluja. Pet mož posadke je pri tem izgubilo življenje, šestega pa so izvlekli iz ruševin hudo poškodovanega.

BETHEL (Aljaska), 27. — Ostanke ameriškega vojaškega helikopterja, ki se je včeraj z desetimi osebami izgubil, so opazili 600 km južno od Bethela v zahodni Aljaski. Nekateri Eskimci so našli dve osebi še pri življenju in so ju prepeljali v bolnišnico.

Evangelia Callas, mati pevke Marie Callas, v svojem stanovanju v New Yorku. Stara žena poskusa na neki manekenki obleko, ki jo je sama napravila

Tako so pred dnevi v Milanu stresali v reko vložene čebulice, ker se je ugotovilo, da so jih dali v prodajo v neki kemični tekočini, ki nima ničesar skupnega s kisom. (Vemo, da jemo, ne vemo pa, kaj jemo)

Na procesu prepir zaradi črk

MESSINA, 27. — Proces zaradi dogodkov v Mazzarinu je prišel v fazo, v kateri se odloča usoda p. Vittoria, bivšega gvardijana samostana v Mazzarinu. Gre za to, ali so bila izsiljevalna pisma napisana na stroj, ki ga je imel p. Vittorio, ali ne. In če so bila napisana — ali jih je napisal on ali kdo drug. P. Vittorio ne izključuje možnosti, da bi v njegovi odsotnosti lahko kdo pisal na njegov stroj, zanika pa, da bi on pisal. Če pa je pisal kdo drug — kdo bi mogel to biti, ko razen patrov nihče ni imel dostopa v samostan, razen vrtnarja Lo Bartola, ta pa je bil na pol analfabet.

Že na včerajšnji razpravi so imeli strokovnjaki dolgo poročilo, ki ga pa niso dokončali. Po njihovem mnenju je 14 elementov, ki pričajo, da so bila vsaj nekatera pisma natipkana na stroju p. Vittoria. Danes so to svojo razlago nadaljevali, vendar so odvetniki obrambe zelo oporekali in s svojimi izvedenci izpodbijali trditve sodnih izvedencev. Zahtevali so ponoven pregled pisem in nekega na omenjeni stroj natipkanega besedila. Sodišče je na zahtevo pristalo in odločilo, da bodo zadevo proučili strokovnjaki pri policiji v Rimu. Odgovor mora priti do 4. maja. Medtem pa bodo 2. maja zaslišali ravnatelje, stražnike in zdravnike, ki so vodili preiskavo o skrivnostni smrti Lo Bartola v zaporu v Caltanissetti.

Savannah

YORKTOWN (Virginija), — 27. — Poskusna vožnja prve trgovsko ladje na jedrski pogon «Savannah» se je končala z uspehom. Tako je izjavila komisija za atomsko energijo v Yorktownu, kjer je ladja pristala. Ladjo bodo izročili prvega maja pomorski družbi «States Marine Line».

Nov način ugotavljanja raka

NEW YORK, 27. — Dr. Antonio Rottino, direktor laboratorija newyorških bolnišnic St. Vincent Hospital, je obrazložil pred panameriškim letnim kongresom za gastroenterologijo novo metodo za ugotavljanje rakastih obolenj, ki temelji na različni gibljivosti rdečih krvnih telesc v pacientovem telesu. Nova metoda je v tem, da odvzamejo krvni serum pacientu, za katerega domnevajo, da ima raka, in da ga postavijo v stik s krvnimi telesci normalne osebe, pri tem pa se meri hitrost, s katero se krvna telesca premikajo na električnem polju. Pri zdravi osebi se krvna telesca premikajo na električnem polju. Pri zdravi osebi se krvna telesca premikajo s hitrostjo 1.33 mikrona na sekundo; ta hitrost pa varira pri bolnikih, pa tudi pri ženskah med nosečnostjo. Po številnih poskusih so končno ugotovili, da je pri rakastih obolenjih ta hitrost 0.89 mikrona.

REGGIO EMILIA, 27. — Bolniški sestri Amabile in Camilla se morata na razpravi, ki se je začela danes pred sodiščem, zagovarjati zaradi tega, ker sta dvema pacientkama dali piti raztopino formalina namesto odvajalnega sredstva, kar je povzročilo takojšnjo smrt obeh bolnic. Do pomote je prišlo zaradi tega, ker so steklenice z odvajalnim sredstvom in steklenice s formalinom hranili v isti omarici; v večernih urah, ko bi sestri morali dati obema pacientkama porcijo odvajalnega sredstva, pa je sestra Amabile vzela pomotoma napačno steklenico.

Podeljene nagrade za kulturno-umetniška dela za 20. obletnico revolucije

LJUBLJANA, 27. — Včeraj so slovesno podelili nagrade za kulturno umetniška dela, ki jih je lani razpisal odbor za proslavo 20. obletnice revolucije. Nagrade so prejeli:

Za literarna, zgodovinsko dokumentarna in spominska dela

Prvo nagrado:

— *dr. Vladimir Kralj za knjigo «Mož, ki je strigel z ušesi».*

— *dr. Janko Jeri za knjigo «Tržaško vprašanje po drugi svetovni vojni».*

Drugo nagrado:

— *Matej Bor za roman «Daljave».*

— *Hinko Bratož-Oki za knjigo «Dnevnik partizana» II.*

— *Radko Polič za knjigo «Sonce in ceste».*

— *Milan Apih za knjigo «Sredi pušk in bajonetov».*

— *Bogdan Zolnir za knjigo «Partizanski tisk ob Meži, Mislinji in Dravi».*

Za glasbena dela

Drugo nagrado:

— *Blaž Arnič za simfonijo «Vojna in mir».*

— *Radovan Gobec za kantato «Njegovo ime je legenda».*

Za likovna dela

Prvo nagrado:

— *France Slana za sliko «Pogorišče».*

— *Drago Tršar za kip «Brigade s hribov».*

Drugo nagrado:

— *Ive Šubic za sliko «Pod vasjo».*

— *Janez Močnik za sliko «Partizanski grob I».*

— *Stojan Batič za kip «Slavolok dela».*

— *Peter Černe za kip «Taborišča senca».*

— *Stane Jarm za kip «Materi talcev».*

— *Vladimir Makuc za grafiko «Požgani dom».*

Za odkup so predlagana dela Janeza Boljke, Ivana Streklja, Marka Šuštaršiča, Bogdana Borčića in Rudolfa Kotnika.

Za filmske scenarije in filmske zgodbe

Prvo nagrado:

— *Ciril Kosmač za scenarij «Junak strašnega časa», ki je bil posnet pod naslovom «Balada o trobenti in oblaku».*

Drugo nagrado:

— *Ivan Potrč za filmsko zgodbo «Srečanje».*

— *Lojze Krakar za ciklus štirih scenarijev o nemških koncentracijskih taboriščih.*

Slovenska filharmonija gostuje 4. maja v Celovcu

V okviru kulturne izmenjave med Koroško in Slovenijo gostuje orkester Slovenske filharmonije iz Ljubljane pod vodstvom znanega dirigenta prof. Boga Leskovica v petek, dne 4. maja, v Veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu. Kot solist sodeluje mladi slovenski violinist Dejan Bravničar.

Sredi maja bo v Rimu razstava jugoslovanskega slikarstva

RIM, 27. — Komisija za kulturne stike z inozemstvom je organizirala reprezentančno razstavo jugoslovanskega slikarstva, ki jo bodo odprli sredi maja v Rimu. Razstavljenih bo 150 del jugoslovanskih likovnih umetnikov, ki so pred nedavnim razstavljali tudi na letošnjih razstavah sodobnega slikarstva v Parizu in Stockholmu. Ob tej priliki je pariški Muzej moderne umetnosti odkupil dela Franceta Miheliča, Ordana Petlevskega in Radomira Damjanoviča.

V Meranu razpravljajo o italijanski in nemški kulturi

MERAN, 27. — Pod pokroviteljstvom italijansko - nemškega kulturnega inštituta v Gornjem Poadižju se danes prične mednarodni sestanek, ki bo razpravljal o temi «Obraz italijanske in nemške kulture po drugi svetovni vojni v okviru evropske kulturne skupnosti». Uradne referate bodo imeli: za vero profesor Michael Schmaus z münchenske univerze in prof. Di Rovescenda z mednarodne univerze za socialne študije; za umetnost prof. Luitpold Düssler s politehnike v Münchenu ter prof. Rotondi, ravnatelj centralnega inštituta za restavracijo pri prosvetnem ministrstvu; za filozofijo prof. Leo Gabriel z dunajske univerze in prof. Gentile s padovanske univerze; za književnost prof. Paul Stoecklein s frankfurtske univerze in prof. Montanari iz Genove. Sestanka se bodo udeležili številni znanstveniki iz Nemčije, Italije, Avstrije in Švice. Sestanek se bo zaključil 3. maja.

Franco Citti — Accattone je bil včeraj aretiran

RIM, 27. — Bilo je kmalu po tretji uri ponoči, ko sta na Piazzale Flaminio dva od treh mladeničev, ki so izstopili iz nekega avtomobila, začela zasmehovati delavce, ki so po tleh risali prometne črte. Ko sta pa še začela brcati posodo z barvo, je delovodja poklical policijo. Kmalu je prišel avtomobil z agenti, a oba junaka sta v tem času že izginila. Vendar ju je policija kmalu zasledila v nekem baru na Piazzale di Porta Pia. Pravkar sta izstopila iz bara in se namenila k avtu; bila sta Franco Citti, glavni igralec v filmu Pier Paola Pasolinija «Accattone», ter Domenico Sellarione. Ko so agenti zahtevali od njiju dokumente, sta vzrojila in začela stražnike žaliti. Na policiji sta začela zopet razsajati. Odpeljali so ju še na pregled, kjer se je ugotovilo, da sta vinjena. Pripor mu je spremenil v aretacijo in pripeljali so ju v zapor Regina Coeli. Sellarione je tudi nekaterkrat kot statist nastopil v nekaterih filmih. Za tretjega iz družbe se je ugotovilo, da se je na Piazzale Flaminio ni udeleževal «herojskih» del ostalih dveh in tudi ni nadaljeval z njima poti.

Fredric March bo bral neznano Hemingwayevo delo

PALM BEACH, 27. — Do prvega neznano delo pisatelja Ernesta Hemingwaya, ki je lani umrl v Ketchumu (Idaho), bo prihodnjo nedeljo prvič predstavljeno javnosti v Washingtonu. Igralec Fredric March bo delo prebral na kosilu, ki bo priređeno v Beli hiši na čast 49 Nobelovim nagrajencem. Trenutno še ni znano, za kake vrste dela gre, kakor se še tudi ne ve, ali bo Fredric March prebral celotno delo aki kak odlomek ali več odlomkov.

Dobil je poljub od Liz Taylor

RIM, 27. — Ko je Richard Burton ponoči vozil s svojim avtom «1200» po Via Appia Pretestina, ga je na nekem mostu zaneslo s ceste. Blizu se je nahajal nočni stražnik Corrado Barba, ki je takoj pritekel ter pomagal igralcu iz avtomobila. Temu pa ni bilo nič hudega, le z avtomobilom ni mogel naprej na cesto. Odšel je peš v bližnjo vilo igralke Liz Taylor in kmalu nato sta oba prišla na mesto nezgode. Igralka se je toplo zahvaljevala nočnemu stražniku ter ga poljubila na čelo.

Ukradli so pismo Puccinija

MILAN, 27. — Sliko Puccinija in pismo slavnega skladatelja so tatovi odnesli 55-letnemu Angelu Rognoniju, ki biva v Milanu. Rognoni je pozno zvečer stopil v neki bar. Ko se je vrnil na cesto, njegovega avtomobila ni bilo več. Razen slike in pisma Puccinija je bil v avtomobilu še blok čekov in razni dokumenti.

V Firencah mednarodna obrtniška razstava

FIRENCE, 27. — V soboto 28. aprila se bo začela razstava mednarodnega obrtništva in bo trajala do 20. maja. Uradno se bo do razstave udeležile: Anglija, Belgija, Brazilija, Cejlon, CSSR, Dahomey, Etiopija, Francija, Grčija, Haiti, Indija, Indonezija, Japonska, Jordanija, Jugoslavija, Liberija, Libija, Madagaskar, Maroko, Mehika, Nemčija, Peru, Poljska, Portugalska, Rodezija, San Marino, Sudan, Španija, Urugvaj, Vietnam, ZAR in ZDA.

«La paura atomica» (zadnja številka revije «Ulisse»)

Zadnja številka revije «Ulisse» (Letnik XIV, zvezek VIII, snopič XLIII), ki izhaja pri založbi Sansoni v Firencah, nosi skupen naslov La paura atomica in sledečo vsebino: Felice Ippolito, Paura e pericolosità atomica; Ginestra Amaldi, Le radiazioni ionizzanti; Aldo Pontecorvo, Russia, I danni somatici da radiazione; Elio Borghese, I danni da radiazioni all'embrione e al feto; Adriano Buzzati Traverso, I danni da radiazioni per la specie umana; Enrico Berlinguer, Il tributo di sofferenze dei radiologi negli scorsi sessant'anni; Alberto Cozza, Conseguenze sanitarie di due esplosioni atomiche: Hiroshima e Nagasaki; Luigi Parmiggiani, Vent'anni di energia nucleare: infortuni e malattie dei lavoratori; Giorgio Fea, La radioattività artificiale dell'aria: la sua diffusione e le possibilità di controllo; Mario Garofano, Le conseguenze sanitarie delle esplosioni nucleari sperimentali; Carissimo Biaggini, I possibili danni dell'impiego dei raggi X in diagnostica; Carlo Matteini, L'incidenza del costo degli apparecchi radioattivi negli impianti nucleari; Giuseppe Bellini, I rifiuti radioattivi e il diritto internazionale; Bruno De Maria, Aspetti tecnici dei problemi inerenti all'assicurazione di reattori nucleari»; Ugo Maraldi, Come liberarsi dalle scorie radioattive.

* * *

MILAN, 27. — Odvetnik Ettore Monaco, predsednik ANICA (Associazione nazionale industria cinematografiche e affini) je bil ponovno potrjen za generalnega delegata v Bureau international du cinema (BIC), ki združuje mednarodne zveze producentov, razdeljevalcev, lastnikov kinematografov ter tehnične kinematografske industrije.

Monica Vitti bo verjetno predstavljala Italijo v Cannesu v filmu «L'Eclisse»

PRED LETOŠNJO PRIREDITVIJO V CANNESU

Vedno večji pomen v mednarodnem merilu

Prva prireditev je bila odložena za vso vojno dobo Letos je prijavljenih že 35 držav - Značilnost: prvič nekaj «mladih» držav

Komaj se je navdušenje nad zadnjimi «Oscarji» poleglo in je potihnila tokrat res redka polemika in že je filmski svet ponovno v mrzličnih pripravah. Filmski festival v Cannesu je namreč pred vratmi. Sicer bi človek pričakoval, da v poplavi filmskih festivalov ena prireditev še ne zasluži tolikšne pozornosti, toda temu ni tako. Sicer nočemo jemati pomembnosti, ki jo imajo posamezne tovrstne prireditve, toda tokijski filmski festival je predaleč od nas in nima tolikšnega pomena, da bi njegov odmev prišel do nas; moskovski se je komaj uveljavil ali se šele uveljavlja; veliko manj pomemben je berlinski festival; podobne prireditve v Južni Ameriki pa so tako daleč, še dlje kot tokijska.

Letošnji filmski festival v Cannesu — ki se bo začel 7. maja — pa slavi svojo 15-letnico. Zamisel za filmski festival kot nekakšno letno revijo in sejmom produktivnosti filmske industrije se je porodila že veliko prej, tako da so prvo tovrstno prireditev v Cannesu organizirali že za leto 1939. Bila je to doba izredne produktivnosti in izredne ravni francoskega filma. Francoska filmska proizvodnja si je tedaj upravičeno lastila prvo mesto v Evropi in v svetu, kajti v francoskem filmskem svetu so tedaj blestela velika imena Reneja Claira, Juliena Duviviera, Jeana Renoira, Marcela Carneja in še mnogih, mnogih drugih, ki so francoski filmski ustvarjalnosti dali izreden pečat. Poleg tega se je Francija vprav na račun svoje «zlate dobe», kot so tej dobi tudi pravili, hotela ločiti, rekli bi raje osamosvojiti, da bi ne bila vezana na filmski festival v Benetkah, kjer je svojo proizvodnjo skupno z drugimi najboljšimi filmskimi industrijami Evrope ter tudi Amerike kazala vse od leta 1932, odkar se je začel filmski festival v Benetkah, ki je najstarejša tovrstna ustanova v Evropi.

V prvih letih po vojni so se glavne prireditve filmskega festivala v Cannesu vršile v slovitem Casinoju. Razkošje in sloves palače pa nista zadoščala, kajti Palais de la Croisette se je izkazala za bolj praktično in letošnja prireditev bo 10. zaporedna v tej palači, ki je na svetu zaslovela prvenstveno zaradi filmskega festivala in strankih prireditev, ki se v njej vršijo.

V petnajstih zaporednih prireditvah filmskega festivala v Cannesu je prišlo do cele vrste sprememb, do izboljšanj. Bistvo teh izboljšan je v tem, da teh prireditev iz leta v leto udeležuje vedno več tujih producentov, tako da je letos na programu že 36 držav, v kolikor se ne bo pojavil še kdo.

Generalni tajnik Jean Touzet ima polne roke dela. Tudi za razporeditev programa. Gre namreč za značilnost letošnjega festivala, ko se v «svetovno tekmo» «celuloidne umetnosti» začenjajo uvrščati tudi zares novi tekmeci, nove države. Pomislimo le, da se je tokrat prijavljajo za festival celo Kongožani, ki bodo prikazali svoj dolgometražni film najnovejše in skoraj prve proizvodnje. Nadalje se tokrat pojavljajo še Senegalci in Maročani. Indija je sicer v filmski umetnosti stara in izkušena, vendar se bolj redko pojavlja na Zahodu. Tokrat bo v Cannesu prisotna. Poleg nje bodo še, če ne upoštevamo že starih filmskih industrij ameriške in evropske celine, še Cejlon, Izrael, Južnoafriška unija, Kitajska, Avstralija, itd.

Ob tem bi bilo vredno omeniti le to, da je zid, ki je nekaj let po vojni ločil Vzhod od Zahoda, popustil in da na zadnjih prireditvah zasledimo z vseh vetrov, ne glede na ta ali oni «blok». To je vsekakor zelo pozitivno in čeprav ne moremo reči, da se še vedno omenja politična tendenca, ima ta ost vedno manj pristašev in zagovornikov, tako da se uveljavljajo dejansko vsi, ki so sposobni.

Ne moremo naštevati vseh filmov, ki so za letošnjo prireditev že prijavljeni. Navedli bomo le, s čim se bo predstavljala italijanska filmska industrija: Zagotovo gre v Cannes znani in dobri film «Divorzio all'italiana», ki je med občinstvom žel primerno odobravanje. V Cannes gre nadalje «omnibus» «Bocaccio 70». Po vsej verjetnosti pa bo šel tudi film «L'eclisse» Antonionija in pa «Mondo cane» Jacopettija.

TRŽAŠKI ŠTUDENTI NA OBISKU V SLOVENIJI

Kljub dežju prijetno in veselo

Snidenje s kolegi v Ljubljani - Na zasneženem Pohorju V mariborski tovarni avtomobilov in na ptujskem gradu

Tretji spomladanski študentovski izlet — v tretjič nas je spremljalo slabo vreme. Sneg in dež spadata že v tradicijo izletov, ki jih prireja Slovenski akademski klub «Jadran» skupno s klubom zamejskih študentov v Ljubljani. Značilno: prvič na Plitvicah nas je presenetil sneg konec aprila, lani v Logarski dolini je lilo kot iz škafa, pri letošnjem izletu nas je že v Trstu močil dež, nedaleč od Trsta pa nas je dobesedno zasnežilo. Kljub temu ves čas ni manjkalo vedrosti in dobre volje, saj, ko študent na rajžo gre . . Sicer pa ste že kdaj videli študenta, ki se ustraši grdega vremena, ko je treba na izlet? Mislim da ne. Bolj ga slabo vreme moti, ko je treba na predavanja.

V Ljubljani so nas čakali kolegi. Nepopisno je bilo veselje ob snidenju. Med vožnjo proti Celju in Mariboru nam opazovanje od dežja premočene pokrajine ni nudilo bogve kakšnega užitka. Vsa pozornost izletnikov je bila osredotočena v zadnji konec avtobusa, kjer je razigrana družba, ob «cinglanju» velikega kravjega zvonca zbijala šale, pela in zganjala vsemogoče vragolije.

A kaj kmalu se je začela oglašati lakot. Sledil je naval na založene torbe naših deklet in kaj kmalu je bila pojedina pospravljena. Potem pa nas je začela mučiti naša večna študentovska bolezen: žeja. Kratek postanek v Zalcu in ob šklopotanju kravjega zvonca masovni naval v gostilno. Bučni smeh, petje in križanje vzklikov «na zdravje». Kar zabavno je bilo gledati natakarice, kako se prijemajo za glavo. Potem še skok v pekarno po veliko «štruco» kruha, ker so bili naši želodci spet lačni. Polovica Zalca je prisostvovala našemu odhodu: vesele študentovske popevke so se iz drvečega avtobusa razlegale daleč naokrog.

Po prihodu v Maribor smo si ogledali tovarno avtomobilov TAM. Obhodili smo razne oddelke tovarne in se od blizu spoznali, kako pravzaprav nastajajo avtomobili. Veliko zanimanje so fantje pokazali predvsem za najnovejšo pridobitev tovarne TAM, t.j. zračno hlajen Dieselov motor, ki ga montirajo na najnovejše modele 4500 in 3500. Nekateri so celo poskusili, kako se sedi v novem manjšem tovorniku TAM 2000. Zelo nas je zanimala predvsem izdelava raznih delov motorja in avtobusnih karoserij.

Po ogledu tovarne nam je Zveza študentov v Mariboru priredila kosilo v gostinski šoli. S predstavniki slovenskih študentov smo se prav dobro razumeli, saj nas družijo isti problemi, iste težave in tudi veselo razpoloženje, ki je vseh študentov na svetu. Himna «Gaudeamus igitur» nas je povsem združila.

Uro kasneje smo viseli v kabinah pohorske vzpenjače. Zapustili smo za seboj od dežja sivi Maribor in se nekaj minut kasneje znašli na meter debeli snežni odeji. Občudovali smo krasoto narave, ki nas je obdajala in se v skupini veselo napotili po beli preprogi. Kmalu nato je nastal pravi metež. Kepe so frčale na desno in levo, vriskanje in smeh se je razlegal med smrekami in bukvami. Pol ure hoje in sprejela nas je prijetna Zidanškova koča, kjer smo se utaborili. Do večerje je bilo veliko smeha, pogovorov in kak kozarček slivovke proti prehladu, po večerji pa je sledila prosta zabava in ples.

Naslednji dan po zajtrku, nas je vzpenjača spet pripeljala do spodnje postaje, nakar smo se z avtobusom odpeljali v Ptuj, kjer smo si ogledali sloviti ptujski grad, bivšo rezidenco Herbersteinov in priključeni muzej NOB. Z zanimanjem smo si ogledali razne predmete neprecenljive vrednosti, slike in srednjeveško orožje. Upravnik muzeja pa nas je izčrpno seznanil z zgodovino gradu in njenih prebivalcev.

Po kosilu smo se spet vračali v Maribor. Popoldan je bil lep, izza oblakov je pokukalo sonce. Mimogrede smo se v avtobusu zmenili, da bomo naredili mrtvaški sprevod ob petju žalostink. Številni Mariborčani so kar strmeli v gručo ljudi, ki je za šalo korakala po ulici in nosila «mrtveca». Dolga vrsta mladih ljudi s kravjim zvoncem na čelu, ki koraka, veselo pojoč, nočez ulic, okrog cestnih znakov in ljudi do avtobusa. Ne vem, kako so Mariborčani to sprejeli . . .

Toda bližal se je čas vrnitve. Zasedli smo avtobus in zbogom Maribor. Ne zbogom, raje na svidenje!

Proti večeru v Ljubljani nas je spet zalil dež, a nihče se ni za to zmenil. Nastopil je čas slovesa in vsako slovo je treba pač dostojno proslaviti. V posebni sobi gostilne «Na Cavnu» smo med petjem in zgodbami obujali spomine na prejšnje izlete. Na koncu pa je bila splošna želja vseh prisotnih, da se bomo prihodnje leto spet srečali in letovali nekaj dni skupaj v prelepi Sloveniji.

Ko smo zapuščali svoje kolege na križišču pred Tobačno tovarno rokovanju in pozdravom ni hotelo biti konca.

Še zadnje dinarje smo potrošili v Postojni. Pol ure kasneje nas je avtobus, vesele in zadovoljne, vozil v mrak proti Trstu.

LOJZE ABRAM

RESNO KADROVSKO STANJE V DRŽAVNIH USTANOVAH

Mladi kvalificirani strokovnjaki se ogibajo državnim službam

Število mladih sodnikov od leta do leta manjše - Nizka udeležba na natečajih - Mesečna plača inženirja 60.000 lir

Govoreč o današnji situaciji v Italiji, posebno kar zadeva vprašanje brezposelnosti, se že delj časa čuje, menda kar od konca vojne naprej, da je to eno tistih vprašanj, ki vzbujajo čedalje večjo zaskrbljenost. Število brezposelnih je večje, kot ga skušajo prikazati uradne statistike, ki obiskovodijo računa samo o tistih delavcih, ki so registrirani pri uradih za delo, o vseh ostalih — in teh ni malo — pa ne. Tudi ne upoštevajo med brezposelne n.pr. tistih delavcev, ki delajo samo po nekaj ur tedensko, ali se nahajajo v kakršnem si bodi okrnjenem delovnem odnosu, pri čemer so, seveda, tudi njihovi prejemki takšni, da z njimi ne morejo preživljati ne sebe ne svoje družine, če jo imajo.

Zanimiva značilnost tega nenavadno resnega vprašanja je tudi v tem, da je v številu brezposelnih oseb izredno visoko število šolanih ljudi, tako imenovanih intelektualcev, torej umskih delavcev s takšno ali drugačno diplomo o dovršeni srednji in celo visoki šoli. V Italiji je mnogo novih in starih univerz, obenem je zanjo značilno tudi to, da je dober del njenega prebivalstva naseljen v mestih, kjer se je v danih pogojih oblikovala močna plast malomeščanskega in uradniško-birokratičnega sloja. Njegovi predstavniki, ki skušajo za svoje otroke kar najbolje poskrbeti, pošiljajo te povečini na šolanje da bi jim na ta način zagotovili čim boljšo bodočnost. Število učeče se mladine je izredno visoko in iz šol prihaja vsako leto cela vrsta srednje in visokošolanih kadrov, ki jih zaradi gospodarskih, socialnih in nasploh družbenih pogojev ni mogoče zaposliti, vključiti v aktivno družbeno življenje in proizvodnjo. Ta množica gre po sili razmer, ali povečati armado brezposelnih ali se začne vdinjati v katerem si bodi delu, samo da se preživi, ali emigrira, v upanju, da ji bo v tujini sreča bolj naklonjena.

Toda, poleg tega, da je namreč med brezposelnimi tudi visok odstotek intelektualcev, pa smo po drugi strani danes lahko priča še nekemu pojavu, ki ni nič manj zanimiv. Pri tem mislimo na vprašanje pomanjkanja kadrov, se pravi na pomanjkanje mladih kadrov v državnem aparatu. Čedalje bolj postaja očitno, da se večina mladih ljudi, ki zapuščajo šolo in iščejo primerne zaposlitve, ogiba, da bi takšno zaposlitev poiskala v eni ali drugi državni ustanovi. Pa celo takšni, ki so v eni ali drugi državni službi že bili, nekateri celo po več let, se ji na vsem lepem odpovedo, da bi si zaslužek poiskali drugje. Zaradi tega postaja zadevno stanje v raznih državnih organizmih iz dneva v dan bolj pereče.

Omenjena situacija je med drugim lepo razvidna, postavimo, iz natečajev, ki se razpisujejo za mesta sodnikov. Sodniški poklic — je nedolgo tega poudaril profesor Pioletti, predsednik državne ocenjevalne komisije — ki je nekoč bil tako číslan in vabljiv za vse mlade pravnike, danes to ni več. Kako je do tega prišlo? Izčrpnejši in natančnejši odgovor na to vprašanje nam da profesor De Francesco, predsednik I. komisije višjega sodnega sveta.

Že nekaj let sem, pravi profesor De Francesco, smo priča pojavu, na osnovi katerega se število kandidatov za sodniško službo od leta do leta manjša. Po podatkih o zadevnih natečajih, lahko ugotovimo, da smo od števila 3000 in več kandidatov v letih 1958 in 1959 prišli na 2732 v l. 1960 in 2500 v l. 1961. Toda samo število prijavljenih ni tako pomembno, pač pa razmerje med njimi in onimi, ki se izpitov tudi udeleže. Torej, od 3000 in več kandidatov, se je natečaja l. 1958 udeležilo samo 673, a l. 1959 od istega števila prijavljenih samo 587. Od 2700 prijavljenih l. 1960 še manj, samo 544. V kratkih treh letih je število dejanskih udeležencev na raznih natečajih za pravosodno službo, v primeri s številom prijavljenih, padlo od ene petine na eno šestino.

Tega, seveda, ne gre tolmačiti samo z nezadostno pripravljenostjo kandidatov glede izpitne snovi, marveč treba vedeti, da si večina mladih pravnikov, potem ko se je prijavila za natečaj, v času do začetka samih izpitov, ali premisli ali pa najde kako drugo ugodnejšo zaposlitev. Zdi se, da mladim ljudem ni kdo ve koliko do tega, da bi se posvetili sodniškemu poklicu, pač pa se za natečaje prijavljajo kar tako, ker pač nič boljšega ne najdejo. Pa še nekaj: za te natečaje se običajno prijavljajo najslabši, kar pomeni, da oni, ki imajo boljše kvalifikacije in sposobnosti, se zanje niti ne zmenijo, ker si na privatnem sektorju po navadi poiščejo neprimerno ugodnejše možnosti. Potemtakem sodniški poklic za mlade pravnike ni postal nezanimiv sam po sebi, marveč morajo biti za to tehtnejši razlogi. Ni nobena tajna, da so ti razlogi v ekonomskih pogojih, ki sodnikom ne zagotavljajo ustreznega plačila za njihovo naporno, odgovorno in nadvse važno delo.

In, kar velja za mlade pravnike, oziroma za stanje v sodni stroki, velja isto tudi za mlade inženirje, arhitekte in ostale, se pravi za razne sektorje v državni upravi, kjer vse bolj primanjkujejo omenjeni tehnični strokovnjaki. Državno združenje inženirjev in arhitektov je pred kratkim objavilo nekatere statistične podatke, iz katerih je razvidno sledeče: v obdobju od leta 1952 do l. 1956, so pokrajinski tehnični uradi, pokrajinski uradi za rudarstvo, poštne uprave itd. razpisali natečaje za 1173 inženirskih mest. Od teh jih je bilo samo 529, se pravi 46 odst. zasedenih. Ta pojav se je posebno razširil zadnja leta. Mladi tehnični kadri, ki šele začenjajo svojo kariero, ne najdejo namreč v tem, da bi služili državi, zase prav nobene koristi. Raje se zaposle privatno, kjer so plačani bolje. Tako postaja položaj državnih ustanov v pogledu inženirskega kadra čedalje težji, toda še pomisliti ne gre, da bi se ga lahko izboljšalo, dokler bo začetna plača mladega inženirja v državni službi okrog 60.000 lir mesečno, vtem ko za isto delo v privatnem podjetju prejme mesečno najmanj 120.000 lir.

Prav nič bolje ni v tem pogledu tudi v ostalih državnih administrativno-tehničnih organih. Ni in ni moč najti nadomestila za stare kadre, ki so že blizu upokojitve, pa bi na njihovo mesto morali priti mlajši. V obdobju med 1958. in 1960. letom se je zgodilo celo to, da je malone 10 odstotkov novih nameščencev notranjega ministrstva podalo ostavko in si poiskalo novo zaposlitev. Ministrstvo za industrijo je v l. 1960 izgubilo nad polovico svojih funkcionarjev, ki so malo pred tem bili sprejeti v službo na osnovi rednega natečaja. Takisto je tudi ministrstvo javnih del v tem času izgubilo okrog 30 odstotkov svojih novih nameščencev, vtem ko je «pobeg» z zakladnega ministrstva bil nekoliko manjši, samo 25 odst.

Večje zanimanje za državno službo kažejo tisti, ki imajo dovršeno samo srednjo šolo in niso v ničemer specializirani. Toda njihova strokovna kakovost je povečini zelo slaba, najpogosteje pa gre tudi za osebe, ki so se najprej zaposlile na privatnem sektorju, pa se tu niso izkazale in so zaradi tega bile odpuščene.

Brškone bo nekdo med odgovornimi činitelji državne uprave moral o tem kaj več razmisliti. In nujno potrebni so nagli ukrepi, ker bi se sicer znalo zgoditi, da se v že tako zapletenih okoliščinah in pogojih ne samo življenja samega, marveč tudi birokratičnega ustroja kot takega, državni aparat naenkrat znajde brez ustrezno pripravljenih kadrov, kar bi, seve, gotovo privedlo do posledic, ki bi ne bile več enostavne.

ŽIVINOZDRAVNIK SVETUJE IN POJASNJUJE

Količina mleka odvisna tudi od temperature

Kaj pravijo o tem ameriške izkušnje - Tudi prevelika svetloba ne godi kravam-mlekaricam

Podnebje ima velik vpliv na proizvodnjo mleka pri kravah. O tem nam pričajo številni poizkusi, ki so jih izvršili razni strokovnjaki na nekaterih preizkusnih postajah. Zlasti so v zvezi s tem zanimive ugotovitve, do katerih so prišli raziskovalci na poizkusni agrarni postaji v Missouriju v ZDA. Ti so nadzorovali proizvodnjo mleka določenega števila krav, ki so živele v različnih podnebnih pogojih. Pri teh poizkusih so prišli do naslednjih ugotovitev:

1. Če se temperatura okolja, v katerem krave mlekarice živijo, suče med 5 in 21 stopinj C, je bila proizvodnja mleka nižja od normale. V zvezi s tem navajamo trditve Dumanovskega, ki je ugotovil, da krave, ki so bile puščene na prostem 3 ure in pol pod temperaturo —0,4 stopinj C, dajejo za 2.5 odst. manj mleka kakor krave, ki so bile držane v hlevu. Isti raziskovalec je ugotovil zmanjšanje proizvodnje mleka za 4.6 odst. pri tistih kravah, ki so bile držane na prostem pod temperaturo —4,3; pri drugih, ki so bile držane pod temperaturo —9,7 pa je ugotovil zmanjšanje proizvodnje mleka kar za 7,2 odst. Istočasno je ugotovil pri kravah, ki so živele v mrzlem ambientu zvišanje količine maščob v mleku za 0,4 odst. Ugotovljeno je tudi bilo, da se proizvodnja mleka le neznatno zmanjša pri kravah, ki so živele pod prej opisanimi pogoji ali celo pod temperaturo —15, če jim dajemo obilnejše obroke hrane. Vsekakor, če se količina namolženega mleka žaradi mraza zmanjšuje, se pa poveča odstotek maščobe in mineralnih snovi v namolženem mleku.

2. Ne samo nizke temperature, tudi visoke vplivajo več ali manj na proizvodnjo mleka. Dognano je bilo, da se količina namolženega mleka zmanjša pri tistih kravah, ki živijo v hlevih, kjer je temperatura nad 21 stopinj C. Do takega zmanjšanja pa ne pride takoj, ampak postopoma in sicer se znižanje prej opazi pri kravah belo-črne holandske pasme, kakor pri kravah sivorjave švicarske pasme. Pri temperaturah nad 26 stop. se pa količina namolženega mleka zmanjša včasih tudi za polovico. Sestava mleka, ki je bilo namolženo pod takimi pogoji, se tudi kemično zelo spremeni. Znanstvenika Cobble in Herman sta ugotovila, da tisto mleko, ki so ga proizvedle krave v času, ko je bila hlevska temperatura nad 26 stop., ima manjšo količino sedimenta (trdnih nemastnih snovi).

Istočasno sta pri takem mleku ugotovila padec specifične teže in zvišanje kloridov v mleku za 30 do 100 odstotkov ter zmanjšanje laktoze v mleku in čistega dušika. Količina maščob se v mleku zmanjša, ko se hlevska temperatura vrti okrog 26 stop., nasprotno se zviša, ko se hlevska temperatura dvigne nad 32 stop.

Na splošno lahko rečemo, da je količina namolženega mleka zaradi vročine manjša zaradi zmanjšanega apetita, na katerega zelo vpliva zvišanje temperature. Zvišanje količine maščob pri kravah, ki živijo nekaj časa v hlevu s temperaturo 32 stop., se pa vrši na račun rezerve maščob krav mlekaric. S kemično analizo masla tistih krav, ki so živele v hlevih z nad 32 stop. temperature, je bilo ugotovljeno, da tako maslo vsebuje velike količine oljne kisline in nasprotno manjše količine hlapljivih maščobnih kislin.

Strokovnjak Ragsdale je nadalje ugotovil, da so nenadne spremembe temperature zelo škodljive kravam mlekaricam. Prav zaradi tega je pri gradnji hlevov treba zelo paziti na pravilno ventilacijo.

3. Vlaga in vetrovnost ambienta tudi posredno vplivata na proizvodnjo mleka, ker povzročata povečanje ali zmanjšanje kožne transpiracije, zvišanje ali zmanjšanje telesne temperature, veliko dezidratacijo telesa, zmanjšanje ješčnosti, nemirnost in tako dalje.

4. Tudi prevelika svetloba v hlevu moti krave mlekarice. V tistih hlevih, kjer niso okna dovolj zasenčena, se temperatura v poletnem času znatno zviša, zaradi česar se v hlev natepajo celi roji muh. Prav zaradi tega svetujemo, da se na hlevska okna dajo take šipe, ki bi omejevale dostop svetlobe.

5. Tudi hribovska paša vpliva na sestavo mleka. Predvsem bomo imeli v mleku krav, ki se pasejo v hribih, zmanjšanje količine hlapljivih maščobnih kislin in pa spremenjeno sestavo trdnih snovi v odstotkih. Povečala se bo namreč količina kazeina in raznih soli, zmanjšala pa se bo, nasprotno, količina albumina v odstotkih. Poleg tega je hribovsko mleko odporno pred skisanjem zaradi toplote. Tako mleko ima v sebi tudi malo bakterij in zaradi svoje posebne sestave ne dopušča, da bi se v njem množile nasprotno jih celo uničuje.

Z gornjim člankom smo želeli opozoriti naše kmetovalce, da naj pazijo ne samo na prehrano in čistočo krav ter hleva, ampak tudi na temperaturo ambienta, v katerem krave živijo. Le tako bomo namolzli velike količine mleka v vsakem letnem času.

Dr. D. R.

Vzorna tržnica v Grenoblu

Bržda je tržnica, ki je bila pred kratkim izgrajena v Grenoblu, med najlepšimi in najsodobnejšimi v Evropi. Že po svoji zunanjosti je zares mogočna, čemur se ni čuditi, saj je bila postavljena, da zadosti potrebam mesta, ki šteje nad 300 tisoč prebivalcev. Dolga je 160, široka pa 100 metrov. Posebnost predstavlja streha, ki je vsa iz stekla, tako da je notranjost tržnice naravnost odlično osvetljena. Zidovi so železobetonski stebri, katerih vmesni prostor pa je izpolnjen z umetnimi ploščami iz prozorne plastične mase. Plošče, so dolge 15 metrov, široke pa 90 centimetrov. Tržnica je bila zgrajena v 17 mesecih.

RADIO VELEVIZIJA

Sobota, 28. aprila 1962

Radio Trst A

7.00: Koledar; 7.30: Jutranja glasba; 11.30: Šopek slovenskih pesmi; 11.45: Vrtiljak; 12.30: Za vsakogar nekaj; 13.30: Lahka glasba; 14.40: Jos. ritmične popevke; 15.00: Mali koncert; 15.30: «Lorelei» na celinski radijska igra; 16.10: Karakteristični ansambli; 16.40: Glasba za godalne orkestre; 17.20: Sem in tja po lahki glasbi; 17.45: Alighieri: Božanska komedija-Nebesa: 24.a spev.; 18.15: Umetnost, književnost in prireditve; 18.30: Jazz panorama; 19.00: Pomenek s poslušalkami; 19.20: Italijanski akvarel; 20.00: Sportna tribuna; 20.40: Slovenski vokalni oktet; 21.00: Victor De Sabata: Henri Sauguet; Bruno Bettinelli; 22.00: V ritmu in melodiji.

Trst

12.25: Tretja stran; 14.20: Skladbe tržaških avtorjev; 14.50: «Dobrodej iz arhiva»; 15.05: Carlo Pacchiorovsko petje; 15.30: Zbor.

Koper

6.15: Jutranja glasba; 7.00: Prenos RL; 7.15: Glasba za dobro jutro; 12.00: Glasba po željah; 12.40: Nadaljevanje glasbe po željah; 13.40: Popevke in ritmi; 14.30: Zabavna glasba; 15.30: Vesele in poučne; 16.00: Izbrali ste; 16.30: Pogovori in odmevi; 16.45: Segovia s kitaro; 17.00: Srečanje med notami; 17.40: Jazzovski koktajl; 18.00: Prenos RL; 19.00: Poje Caterina Valente; 19.30: Prenos RL; 22.15: Plesna glasba; 23.00: Prenos RL.

Nacionalni program

6.30: Vreme na ital. morjih; 8.30: Omnibus; 10.30: Mednarodni obrtniški sejem nato nadaljevanje Omnibusa; 12.00: Najnovejše pesmi; 12.20: Glasbeni album; 13.30: Plošče; 15.15: Ital. folklorna glasba; 15.30: Nemščina; 15.55: Vreme na ital. morjih; 16.00: Oddaja za bolnike; 16.45: Jutrišnje športne prireditve; 17.50: Izžrebanje loterije; 17.55: Koncert; 19.30: Enotni razred; 19.45: Knjige tedna; 20.00: Glasbeni album; 21.00: Magična flavta; 21.20: Koncert; 22.45: Tisoč kilometrov brez semafora.

II. program

9.00: Jutranje vesti; 10.00: Jutri bo nedelja; 11.00: Glasba za vas, ki delate; 14.00: Naši pevci; 15.00: Odmevi na prireditve v svetu; 15.15: Album pesmi; 16.00: Program ob štirih; 17.00: Pesmi za Evropo; 17.30: Metuljček; 20.30: Puccinijeva «Tosca».

III. program

17.00: Vivaldijevi koncerti; 18.00: Francoski kolonializem; 18.30: Na programu Bruckner; 19.15: Turizem v ital. gospodarstvu; 19.30: Trije Martinujevi madrigali; 20.00: Vsakovečerni koncert; 21.30: Simfonični koncert.

Slovenija

5.00: Dobro jutro!; 8.05: Poštarček v mladinski glasbeni redakciji; 8.35: Veliki godalni orkestri; 8.55: Radijska šola; 9.25: Elegije in burleske; 10.15: Od tod in ondod; 11.00: Nekaj ameriških popevk; 11.15: Angleščina; 11.30: V svetu cicibanov; 11.43: Santel: Koncertina za violino in klavir; 12.05: Kvintet Niko Štritof; 12.15: Kmetijski nasveti; 12.25: Melodije; 13.15: Obvestila; 13.30: Sovjetska, češka in poljska glasba; 14.00: Skladbe iz romanskih dežel; 14.15: Operetni napevi; 14.35: Za praznik dela; 15.20: Napotki za turiste; 15.25: Radi bi vas zabavali; 15.40: Mešani zbor «France Prešeren»; 16.00: Vsak dan za vas; 17.05: Gremo v kino; 17.50: Orkester Ray Anthony; 18.00: Aktualnosti doma in v svetu; 18.10: Iz Mozartove «Čarobne piščali»; 18.45: Okno v svet; 19.00: Obvestila; 19.05: Prvomajske razglednice; 20.00: Domači zvoki; 20.20: Radijska komedija; 21.00: Za konec tedna; 22.15: Oddaja za izseljence; 23.05: Želimo vam prijetno zabavo.

Ital. televizija

8.30: Šola; 12.00: Otvoritev mednarodnega obrtniškega sejma; 14.00: in 15.00: Šola; 17.25: Program za najmlajše; 17.55: Simfonični koncert; 19.30: Izžrebanje loterije; 19.35: Nikoli ni prepozno; 20.05: Življenje v puščavi; 20.20: Sport; 20.30: Dnevnik; 21.05: Opereta «Havajski cvet»; 22.15: Vladimir Cajoli: «Vivere insieme»; 23.25: TV dnevnik.

DRUGI KANAL

21.10: «RT»; 22.20: Dnevnik; 22.40: Nando Gazzolo predstavlja Sasho Distela.

Jug. televizija

Zagreb 18.00: Stoletna eskadra — mladinska TV igra. Ljubljana 19.00: TV pošta. Beograd 19.00: TV pošta; 19.15: S kamero po svetu in domovini. JRT 20.00: Dnevnik. Beograd 20.20: Propagandna oddaja; 20.35: Koncert Alda Ciccolinija. Italija 21.05: Havajski cvet — glasbena revija. Ljubljana 22.15: Poštna kočija — film. Beograd 22.15: Vremeplov — reportaža JRT 22.45: TV dnevnik.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Če želite naglo doseči svoj cilj, sprejmite nove naloge in odgovornosti. Uresničili boste vse svoje načrte. Zdravje zadovoljivo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zaradi pretiranega optimizma, bi znali napraviti težko popravljivo napako. Našli boste rešitev za vprašanje, ki vas zaskrbija. Nadzorujte zdravje.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Z mirnim premislekom boste rešili važno finančno vprašanje. Prijeten obisk. Dobro zdravstveno počutje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Uresničili boste nek stari načrt. V čustvenih zadevah ne bodite prenagli. Zdravje: ne pretiravajte v ničemer.

LEV (od 23.7. do 22.8.) V vašem interesu bo, če se v vašem delu boste držali bolj ob strani. Vesel večer. Zdravje nespremenjeno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Z nekim novim uspehom boste dokazali svoje organizacijske sposobnosti. Storite vi prvi korak k pomiritvi z drago osebo. Zdravje dobro.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Poslovno ugoden dan za vse, ki potujejo. V čustvenem pogledu bo neka vaša ocena povsem pravilna. Zdravje ugodno.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Preden se lotite novih nalog, opravite še pred tem vse stare. Vaš pretirani ponos bo povzročil trpljenje drage vam osebe. Prehodna nervoznost.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Vaši visokoleteči načrti so na dobri poti uresničitve. Storili boste širokogrudno dejanje, ki se ga ne boste kesali. Zdravje odlično.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ugoden dan za svobodne poklice in razumnike. Ne jemljite preresno majhnih družinskih sporov. Nervoznost.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V vašem delu nobenih posebnih težav in novosti. Preživeli boste prijeten večer z novimi znanci. Zdravje zelo dobro.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Posebno donosen dan za obrtnike in trgovce. Glede čustvenih zadev, boste menjali svoj načrt. Zdravje odlično.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23.8, najnižja 13.2, ob 19. uri 14; zračni tlak 1010.3 rahlo pada, veter 29 km severovzhodnik, vlage 64 odst., padavin 3.0 mm, nebo 9/10 pooblačeno, morje rizgibano, temperatura morja 17.2 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 28. aprila
Zivan
Sonce vzide ob 4.59 in zatone ob 19.08. Dolžina dneva 14.09. Luna vzide ob 2.00 in zatone ob 12.00
Jutri, NEDELJA, 29. aprila
Marina

PREDAVANJE FERRUCCIA PARRIJA O ODPORNIŠKEM GIBANJU

Delavske množice so bile jedro odpora proti fašističnemu režimu

Dvorana gledališča «Nuovo» je bila nabito polna Mnogo mladine med občinstvom

V okviru ciklusa predavanj «30 let italijanske zgodovine», ki jih prireja Kulturno-umetniški krožek, je včeraj zvečer govoril v dvorani gledališča «Nuovo» senator Parri o italijanskem odporniškem gibanju.

Množica, ki je napolnila dvorano gledališča in med katero je bilo mnogo mladine, je z burnim ploskanjem pozdravila znanega voditelja in poveljnika italijanskih partizanskih enot «Giustizia e libertà», ko je stopil na oder.

Parri je pozdravil občinstvo in hkrati vse Tržačane, ki so ga tako ljubeznivo sprejeli. V začetku je poudaril, da je treba zgodovino italijanskega odporniškega gibanja predočiti javnosti in še posebno mladini iskreno in nepristransko. Povedati je treba, da odporniško gibanje ni bilo nekaj trenutnega, pač pa je del zgodovine italijanskega naroda v borbi za nacionalno in socialno osvoboditev.

Nato se je senator Parri vprašal, zakaj je mladina v raznih italijanskih deželah septembra 1943 brez ukaza šla v hribe in gozdove, se združila v oborožene skupine ter začela borbo proti fašizmu in nemškemu okupatorju. Na to vprašanje je senator Parri odgovoril, sklicujoč se na najbolj svetle dneve zgodovine italijanskega naroda za osvoboditev od 18. stoletja do 1943. leta, ko je razpadla fašistična Italija in so se organizirale prve oborožene protifašistične in protinacistične skupine.

Senator Parri je še posebno poudaril vlogo mladine v dolgi protifašistični borbi med leti 1924 in 1943. Ugotovil je, da se je zavedna italijanska mladina predvsem zbirala okrog Komunistične partije, v kateri je videla edino silo za borbo proti fašizmu. Toda že v letih pred začetkom druge svetovne vojne so italijanske protifašistične skupine v inozemstvu in tudi doma videle, da ne bodo mogle ločeno voditi odločne in učinkovite borbe proti fašizmu. Hkrati pa so morale zlasti tiste protifašistične sile, ki so bile sestavljene predvsem iz intelektualcev, nujno računati ne le na Komunistično partijo, ampak predvsem na množice delavcev, ki so predstavljali že leta 1943, in sicer pred razpadom fašistične Italije, najbolj enotno jedro proti fašističnemu režimu. To so dokazale zlasti prve velike stavke, ki so zajele na stotisoče delavcev in ki so imele predvsem politični značaj. Ti delavci so prvi množično vzkliknili: «Dol s fašizmom!».

Zato sta se akcijska in komunistična stranka že avgusta 1943 sporazumeli, da je treba pognati Italijo v vojno proti Nemčiji. Razumljivo je bilo že tedaj, da bodo glavno vlogo v tej borbi nosile delavske množice. Videli smo, je dejal senator Parri, da je bilo to nova, mlada Italija, ki se je prebujala.

Potem ko je govoril o organizaciji partizanskih edinic in o ilegalni borbi v mestih, je senator Parri omenil tudi odnose med poveljstvom partizanskih enot v Severni Italiji in predstavniki zavezniških sil. Dejal je, da so zavezniki nasprotovali, da bi se v Italiji organizirala dejanska partizanska vojska, ker niso hoteli, da bi se Italija ob koncu vojne predstavila za mizo mirovne konference kot zavezniški partner, kar se je zgodilo z de Gaullom. Ne glede na to stališče Angležev in Amerikancev je poudaril Parri, smo mi v prvi ofenzivi zavezniških sil na Gotsko črto vrgli vse naše edinice v boj. Čez nekoliko časa so zavezniki ofenzivo prekinili in nemške ter republikinske oborožene sile so se takoj zagnale proti partizanskim edinicam, s tistimi hudimi posledicami za naše borce, ki so vsem že znane.

Toda ob koncu vojne so bile vse protifašistične sile in vse politične stranke, ki so se organizirale med odporniškim gibanjem, še vedno enotne, kar je omogočilo, da je pri sestavi nove republiške ustave ostal živ duh odporniškega gibanja. Toda na žalost del Italije in predvsem tisti del italijanske birokracije, ki je izšla iz fašističnega režima, še ni razumel pomena in vrednosti ustave. To se dogaja predvsem v šolstvu in sodstvu. Danes se na žalost še vedno vršijo procesi proti bivšim partizanom. Pravkar se morajo v Rimu zagovarjati nekateri partizani pod obtožbo, da so ukradli ovco, z obremenjevalno okolnostjo, da so to dejanje storili ponoči. Zamislite si, je dejal senator Parri, kako lahko ti partizani, ki so ovco pojedli za večerjo, danes gledajo na sedanjo oblast.

Senator Parri je zaključil svoje predavanje s pozivom zlasti mladini, naj se zanima in naj se uči, kaj je pomenilo in kaj še danes pomeni odporniško gibanje. Mi, starejši ljudje, ki smo to gibanje vodili, se danes umikamo z javne pozornice. Zato hočemo zapustiti mladim ljudem ne spomin na nas, ampak spomin na tisočere padle borce, ki so se borili za pravico in za svobodo, za ta dva neločljiva pojma, ki morata združevati narod in vse narode sveta v skupni, vsakodnevni borbi za mir v svetu.

DANES JAVNA DEBATA NA SEDEŽU V UL. GEPPA

Delegacija CK LMS obiskala slovensko mladino v Benečiji

Včeraj so se razgovarjali tudi z mladinci tržaške federacije PSI - Danes so predstavniki slovenske mladine gostje Mladinske iniciative

Uradna delegacija centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije se je včeraj dopoldne sestala v Čedadu s slovensko mladino iz Benečije in se konkretneje spoznala s težavnim življenjem tamkajšnjega prebivalstva ter še zlasti z izredno hudimi razmerami, v katerih živi slovenski del prebivalstva. Člani delegacije so si ogledali nekatere beneške vasi in se razgovarjali s prebivalci.

Kasneje pa je med kosilom predstavnik društva «I. Trinko» Izidor Predan pozdravil slovenske mladince in ugotovil, da so se lahko prepričali, da se morajo beneški Slovenci sedaj v drugi polovici dvajsetega stoletja boriti za osnovne pravice, ki jih skoro nikjer po svetu več ne kršijo. Obžaloval je, da je ta prvi uradni obisk tako kratek in izrazil pričakovanje in prepričanje, da bodo sledili še novi stiki. V imenu CK LMS se je za pozdrav zahvalil član predsedstva Ivan Rudolf, ki je dejal, da slovenska mladina v matični državi ve, v kakih težavnih okoliščinah žive Slovenci na tem področju in kako uporno se morajo boriti za svoje pravice. Tudi on je izrazil prepričanje, da je to le prvi uradni stik in povabil Benečane, naj večkrat obiščejo Slovenijo; nato je izročil v dar več plošč s slovenskimi narodnimi pesmimi.

Člani delegacije so nato odpotovali v Trst, kjer so gostje tržaške federacije PSI Popoldne so se sestali s predstavniki vodstva te mladinske federacije, nato pa so prisostvovali predavanju Parrija.

Danes bo delegacija slovenske mladine gost Mladinske iniciative. Program predvideva dopoldne vrsto razgovorov s predstavniki slovenskih gospodarskih, kulturnih, športnih in drugih organizacij, ogled gradnje Kulturnega doma. Dijaškega doma in obisk nekaterih slovenskih vasi

Zvečer ob 8.30 pa bo na sedežu kluba v Ul. Geppa javna debata, na kateri bo najprej govorila predsednica centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije Francka Strmole, nato pa bo sledila diskusija. Na ta večer so vabljeni vsi Slovenci in zlasti mladina.

Razpravljanje strank o avtonomni deželi

Včeraj so se v Trstu sestala pokrajinska tajništva PSI, PSDI, KD in PRI, da bi nadaljevala proučevanje vprašanja avtonomne dežele Furlanija - Julijska krajina na podlagi zaključkov zadnjega sestanka v Gorici. V kratkem bosta podobna sestanka v Gorici in Vidmu. Šlo je za posvetovalni sestanek, vendar pa je vladal po sestanku precejšnji optimizem, kar kaže, da je najbrž prišlo do zbližanja stališč posameznih strank.

V ponedeljek seja občinskega sveta

V ponedeljek bo redna seja tržaškega občinskega sveta. Že obširnemu dnevnemu redu zasedanja so dodali še nekatere točke navadnega upravnega značaja. Poleg tega bo občinski svet baje nadaljeval in zaključil razpravo o resoluciji komunističnega svetovalca odv. Pogassija v zvezi z vprašanjem krajevnih financ in avtonomije krajevnih ustanov.

Prireditve in objave

Gledališča

Slovensko gledališče v Trstu

Danes 28. t. m. ob 20.30 v **Prosvetnem domu na Opčinah**

«MIŠNICA»

V nedeljo 29. t. m. ob 18. uri ponovitev v Prosvetnem domu na Opčinah

«MIŠNICA»

Predstava komedije **«ARHANGELI IN AVTOMATI»**, ki je bila najavljena za nedeljo, 29. t. m., odpade zaradi tehničnih razlogov.

VERDI

Danes ob 21. uri četrti koncert tržaškega filharmoničnega orkestra pod vodstvom dirigenta Claudia Abbada in s sodelovanjem violončelista Antonia Janigra.

Program: **Prokofiev** — «Chout il buffone» — Suita iz baleta op. 21 (novo za Trst); **Schumann** — Koncert op. 129 za violino, čelo in orkester; **Musorgsky** — «Slike z razstave» (Ravelova inštrumentacija).

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic.

TEATRO NUOVO

Drevi ob 21. uri ponovitev Giacosove komedije «Klavrne ljubezni». Izven abonmaja. Nadaljuje se prodaja vstopnic.

Ob 18.30 za ciklus beril, posvečenih sodobni dramatiki, predstavlja stalno gledališče Codignolovo delo «Il gesto». Vstop 200 lir. Za člane in abonente brezplačno.

JUGOSLOVANSKI KONZULAT V TRSTU

sporoča, da bodo 1. in 2. maja vsi uradi zaprti. V četrtek 3. maja bodo uradi poslovali normalno.

Kino

Nazionale 15.30 «Sin kapitana Hada» Eastmancolor. Sean Flynn, Alessandra Panaro, Ann Todd.
Fenice 15.00 «El Cid». Technicolor. Sophia Loren, Charlton Heston.
Excelsior 15.00 «Ne ubijaj» (Non uccidere), Laurent Terzieff, Anna Fiori.
Grattacielo 16.00 «Komisar». Alberto Sordi.
Arcobaleno 15.00 «Sončni mrk» (L'eclissi). Alain Delon, Monica Vitti, Lilla Brignone.
Supercinema 16.00 «Sila neizprosnosti» (La furia degli implacabili). Technicolor. Richard Todd, Anne Aubrey.
Alabarda 16.00 «Stirje jezdeci apokalipse» (I 4 cavalieri dell'Apocalisse). Technicolor. Glen Ford, Ingrid Thulin.
Aurora 16.00 «Pasji svet» (Mondo cane). Prepovedano mladini.
Cristallo 16.00 «Boccaccio 70». Technicolor. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.30 «La ciociara». Sophia Loren, Vittorio De Sica. Prepovedano mladini.
Capitol 15.30 «Nekaj, kar pelje» (Qualcosa che scotta). Technicolor. Troy Donaque.
Impero 16.00 «Cartouche».
Italia 16.00 «Italijanke in ljubezen» (Le italiane e l'amore). Zavrnjen film. Prepovedano mladini.
Massimo 16.00 «Sanson». Technicolor. Brad Harris, Brigitte Corey.
Moderno 17.00 «Sijaj v travi» (Splendore nell'erba). Technicolor. Natalie Wood. Prepovedano mladini.
Astoria 16.00 «Zadnji tango» (Ultimo tango). — Technicolor. Silvana Mangano, Montiel.
Astra 16.00 «Ljubezenska obsedenost» (Ossessione amorosa). Prepovedano mladini.
Vittorio Veneto 16.00 «Navaronovi topovi» (I cannoni di Navarone). Technicolor. Gregory Peck, David Niven, Anthony Quinn.
Ideale 16.00 «Krasotice na plaži» (Bellezze sulla spiaggia). Technicolor. Raimondo Vianello.
Marconi 16.00 «Steza ljubimcev» (Il sentiero degli amanti). Technicolor. Susan Hayward, John Gavin.
Abbazia 16.00 «Teror z rdečo masko» (Il terrore della maschera rossa). Technicolor. Lex Barker, Germano Alonso.
Odeon 16.00 «Deset tisoč žensk v padanju» (10.000 donne alla deriva). Prepovedano mladini.
Skedenj 16.00 «Ljubka nezvestoba» (Adorabile infedele). Cinemascope. Technicolor.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 28. t. m. ob 19.30 Cinemascope Lux barvni film:

TATARI

(I Tartari)

Igrajo: ORSON WELLES, VICTOR MATURE

IZ SODNIH DVORAN

Pogojna obsodba indipendentista ki sploh ne mara iti k vojakom

Spor med Modugnom in Teatro Nuovo - Sleparija z zemljiščem S pijanci je treba biti potrpežljiv

Pred sodnikom Brencijem se je zagovarjal včeraj 20-letni Eridano Kaiser iz Ul. del Bosco 19, ki je bil obtožen, da se ni odzval vabilu naj pride pred naborno komisijo. Sodnik ga je spoznal za krivega ter ga obsodil pogojno in brez vpisa v kazenski list na 8 mesecev zapora.

Kaiserja so prvič pozvali naj pride pred naborno komisijo pri tržaškem luškem poveljstvu 28. oktobra lani. Mladenič se je sicer odzval vabilu, toda je zavrnil zahtevo, naj podpiše osebno listino ter se pusti pregledati od vojaškega zdravnika. Ob tisti priliki je izjavil, da se smatra za državljana STO, da zato ni zanj obvezno, da ga pregledajo zdravniki ter da odsluži vojaški rok v italijanski vojni mornarici. Predsednik komisije ga je tedaj opomnil, da obstajajo glede dolžnosti državljanov, da odslužijo vojaški rok (v tem primeru v mornarici), določeni predpisi, ki so jih pristojne oblasti raztegnile tudi na tržaško ozemlje. Pripomnil je še, da Kaiser s svojim ravnanjem krši te predpise ter se s tem izpostavlja določenim kazenskim sankcijam. Kljub predsednikovemu opominu je Kaiser vztrajal pri svoji odločitvi, nakar je komisija soglasno sklenila, da bo sprejela ustrezne sklepe ob priliki naslednjega rednega zasedanja. Luško poveljstvo je povabilo Kaiserja, naj pride pred komisijo 26. marca letos. Mladenič pa se temu vabilu ni odzval.

Na včerajšnjem procesu je pojasnil, da se mu ni zdelo potrebno, da pride pred komisijo, ker je menil, da je že ob prvi priliki izčrpno pojasnil svoje stališče. To stališče je tudi pred časom pojasnil v indipendentističnem listu «Indipendenza».

Na obravnavi je obtoženčeva obramba zahtevala, naj se obravnava odloži v zvezi z zahtevo, naj ustavno sodišče sklepa o tem vprašanju. Poleg tega je obramba izročila sodniku prepis prizива na predsednika republike. Tema zahtevama se je uprl javni tožilec, čigar mnenje je sprejel tudi sodnik. Takoj nato je javni tožilec zahteval, naj sodnik obsodi Kaiserja na 1 leto zapora. Obramba pa je s svoje strani zahtevala, naj ga oprosti, ker dejanje ni kaznivo, ali pa naj ga obsodi na najnižjo kazen.

* * *

Včeraj je bilo pod predsedstvom dr. Carpanzana skupno zasedanje civilnega sodišča v zvezi s sporom med Teatro Nuovo in znanim pevcem Domenicom Modugnom.

Kot je znano, bi moral Modugno svoj čas nastopiti v tržaškem gledališču Teatro Nuovo v dramskem delu «Zveplena roža», in sicer v vlogi nekega sicilijanskega popotnega pevca. «Zvepleno rožo» so že prej uprizorili v Enriquezovi režiji v Benetkah in tedaj je Modugno tudi nastopil. Ko pa je prišlo do uprizoritve v Trstu, se popularni pevec sploh ni prikazal.

Ker je Teatro Nuovo last tržaške občine, ga je ta tožila, češ da ji je s tem, da se ni držal pogodbe, prizadejal hudo škodo.

Na včerajšnji obravnavi sta zastopala občino odvetnika Crusizio in Venier. Obtoženca pa sta zagovarjala odvetnika Dorfles iz Trsta in De Gasparis iz Rima. Prizadeta stranka, se pravi tržaška občina, je zahtevala naj ji Modugno plača 15 milijonov lir odškodnine. Modugnova obramba pa je s svoje strani poudarila, da je Modugno hotel sicer nastopiti, a so mu to preprečili tehtni razlogi. Pričakujejo, da bo sodišče izreklo razsodbo v enem mesecu.

* * *

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec Pascoli, zapisnikar Strippoli, obramba Morgera) sta se včeraj zagovarjala 43-letna Olivia Bossi por. Bossi iz Zgornjega Kjadina 931 ter njen 43-letni mož Giuliano. Oba sta bila obtožena, da sta ogoljufala nekega 54-letnega Augusta Scheichla s tem, da sta ga nagovorila, naj odkupi neko parcelo v Štramarju, za katero sta trdila, da je popolnoma prosta vsakršnih pravic sorodnikov ali drugih oseb. Obtožnica je trdila, da sta Bossijeva pri tem zamolčala, da so omenjeno parcelo težile določene obveznosti, ki so bile zabeležene na sodišču. S tem da sta nagovorila Scheichla, naj podpiše začasno kupoprodajno pogodbo, sta po mnenju obtožnice zagrešila hudo goljufijo.

Sodniki so oba spoznali za kriva ter ju obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 8 mesecev zapora.

Scheichl je svoj čas plačal Bossijevima 1.400.000 lir v gotovini ter je podpisal razne menice v vrednosti 760.000 lir.

* * *

Pred istimi sodniki se je zagovarjal tudi 52-letni Giovanni Signoretti iz Ul. Ginnastica 52, ki je bil obtožen, da je hudo poškodoval 29-letnega Romana Martinija.

Do prepira med obema je prišlo 14. oktobra 1960 zvečer, in sicer v baru De Bellis na vogalu ulic Timeus in Slataper. Zdi se, da je bil prepira kriv Martini, ki je bil precej vinjen. Signoretti, ki je večkrat zahajal v omenjeni bar, je mirno sedel na svojem stolu. Martini se je usedel poleg njega toda na tak način, da se ga je skoraj dotikal z nogami. Signoretti ga je prosil, naj odstrani nogo, kar pa je Martinija silno razkačilo. Zagnal se je vanj, mu z dlanjo pritisnil glavo ob zid ter mu zagrozil, da ga bo aretiral. Dejal je namreč, da je policijski agent, kar pa ni bilo res. Signoretti pa se mu je uprl ter ga odrinil od sebe. Pri tem je Martini izgubil ravnotežje ter padel na tla. Skušal se je dvigniti ter se znova pognati proti Signorettiju, toda medtem so že posegli vmes lastnik bara in drugi klienti, ki so ju porinili na ulico.

Pri padcu si je Martini zlomil čeljust ter se moral potem zdraviti v bolnišnici 55 dni.

Včeraj so sodniki oprostili Signorettija zaradi pomanjkanja dokazov.

Pojasnilo dr. J. Dekleve

Uredništvo Primorskega dnevnika prosim, da objavi sledeče pojasnilo:

V «Demokraciji» od 20. aprila in v «Katoliškem glasu» od 19. aprila t.l. je bil objavljen napad iste vsebine pod naslovom *«Jožetu Deklevi v spominsko knjigo»*. Med drugim pišejo: «Cudimo se samo, kje je dr. Dekleva, ki je tesno povezan z italijanskimi levičarskimi strankami in torej tudi izpostavljen njihovemu političnemu pritisku, našel civilni pogum, da je spričo mladine izrekel *tako hudo, neresnično obdolžitev nasproti nekaterim predstavnikom slovenske manjšine v Gorici* (podčrtal J. D.).

Zal mi je, da moram proti svoji navadi polemizirati. Vsaka polemika hočeš nočeš pušča nekaj grenkobe, kar gotovo ne izboljšuje pogojev za skupno delo, na katero smo vezani, če hočemo doseči vsaj delni uspeh. Toda v tem primeru se mi očita, da sem storil hudo krivico nekaterim predstavnikom goriških Slovencev, kar me sili, da reagiram.

Rad bi ugotovil, da nisem mislil nikomur delati krivice in če sem to nehote storil, sem pripravljen, če je potrebno, popraviti krivico.

Pri formulaciji misli, ki so povzročile tako hudo reakcijo neznanega pisca, sem imel pred očmi uvodni članek, objavljen v Demokraciji štev. 15, Trst-Gorica 1. avgusta 1961, kjer je zapisano, ko se govori o izidu volitev v nabrežinski občini, med drugim sledeče: «Reakcija z italijanske strani ni izostala. Računali so na slovensko razcepljenost in zato jih je skupen nastop razkačil. Planili so ter udrihajoč na levo in desno začeli očitati neko «hibridno zavezništvo» tistim slovenskim strankam, *na katere so računali kot na trojanske konje med slovenskim življem.*» (Podčrtal J. D.)

V članku se nadaljuje: «Z ene strani so pospešili napore, da bi prepričali nekatere Slovence, da je skupni nastop vseh slovenskih političnih strank za obrambo narodnih koristi le popuščanje komunistom in zatajevanje nekomunistične ideologije in hotenj. (To se je videlo posebno ob dogovarjanjih za sestavo »kcijskega odbora za uresničitev člena 6 italijanske ustave ter uzakonitev Memoranduma).» Nakar člankar dobesedno nadaljuje: *«Vse sile, od političnih oblasti pa do verskih ustanov so mobilizirali, da preprečijo skupni nastop Slovencev.»*

Znano je slovenski javnosti, da so preprečili dva skupna nastopa občinskih in pokrajinskih svetovalcev in enoten nastop pri ministrskem predsedniku Fanfaniju.

Ali je potrebno še kako pojasnilo glede na jasnost članka «Demokracije»?

Trst, 26. aprila 1962

Dr. J. DEKLEVA

PO STRAŠNIH MUKAH

Nesrečni Viktor Dolenc je podlegel opeklinam

Vsa zdravniška pomoč je bila zaman, ker so revežu zoglenele noge

Po strašnih mukah in trpljenju je včeraj zjutraj umrl na dermatološkem oddelku tržaške bolnišnice 68-letni Viktor Dolenc iz Ul. Madonnina 4. Kakor smo že poročali, je revež ležal že pet mesecev v postelji zaradi poapnenja žil. V sredo zvečer je po svoji navadi prižgal cigareto, ogorek pa mu je padel pod rjuhe tako da so se naglo vnele. Gorele so rjuhe in oddeja, soba je bila polna dima, a revež je zaman klical na pomoč in si ni mogel sam pomagati. Tako so mu noge zoglenele, dobil pa je hude opekline tudi po rokah in trebuhu. Njegova sestra, ki stanuje v istem stanovanju, je bila takrat v drugi sobi in mu je priskočila na pomoč, šele ko je zapazila dim, ki je napolnil vse stanovanje, ker ni slišala bratovih klicev na pomoč.

Z rešilnim avtom so Dolenca odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na dermatološki oddelek, toda vsa zdravniška pomoč je bila zaman.

• Jutri ob 11.15 bosta združeni godbi na pihala občinskih vzgajališč «Guido Brunner» in «Umberto Saba» imeli javni koncert na Trgu Unità. S tem koncertom bosta godbi začeli letošnjo sezono, med katero bosta nastopili tudi v raznih okoliških krajih.

• V nedeljo bo pokriti bazen na razpolago javnosti od 13. do 19. ure. V jutranjih urah bo v bazenu športna prireditev plavalne šole.

NEODVISNA SOCIALISTIČNA ZVEZA

priredi ob mednarodnem prazniku delovnega ljudstva 1. maja tradicionalno popoldansko

LJUDSKO VESELICO

ki bo na STADIONU «PRVI MAJ» — VRDELSKA CESTA 7

PROGRAM (pričetek ob 15. uri):
športne prireditve: odbojka in nogomet;
za razvedrilo in zabavo bodo poskrbeli: godba na pihala, harmonikarji in Trio iz Doline;
od 18. do 24. ure PLES — Igral bo orkester «Glinščica»
GOVORILA BOSTA TOVARISA DR. JOZE DEKLEVA IN EUGENIO LAURENTI

ZAKLJUČEK POGAJANJ NA ZDRUŽENJU INDUSTRIJCEV

Varilcem ladjedelnice «Giuliano» so priznali 4 odstotke dodatka

O bistvenih zahtevah bodo razpravljali po zasedanju upravnega sveta ladjedelnice

Včeraj so bila na združenju industrijcev pogajanja glede nekaterih delavskih zahtev v ladjedelnici «Giuliano». Te zahteve se prvenstveno nanašajo na dodatek za delo v zdravju škodljivih pogojih in na poseben prispevek za delovne napore ter tudi na nekatera normativna vprašanja. Ravnateljstvo podjetja je odgovorilo, da ne more brez privolitve upravnega sveta razpravljati o bistvenih vprašanjih in je zato predlagalo, da se konkretnejša razprava odloži do 15. maja.

Hkrati pa so začasno uredili nekatera vprašanja in tako določili, da prično varilcem izplačevati dodatek v znesku 4 odst. plače. Dogovorili so se tudi, da bodo uredili slačilnice in prostore v menzi.

Ukradli so mu električni sveder

Na komisariatu javne varnosti je Oscar Dudine prijavil, da so mu neznanci ukradli v sobi hotela Peru v Ul. Ghega, v katerem je delal, električni sveder, vreden 30 tisoč lir. Guido Miani iz Ul. Padovan 6 pa se je pritožil, da mu je nekdo ukradel avto, ki ga je parkiral v Ul. Rossetti.

Zlomila si je nogo

Že predvčerajšnjim je 91-letna Antonia Saule vd. Codia iz Ul. Carducci 20 nerodno padla v svoji spalnici in si je verjetno zlomila desno nogo. Včeraj popoldne so jo z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na ortopedski oddelek.

Poskus samomora

V trenutku duševne potrtosti si je včeraj hotel vzeti življenje 37-letni Carlo Prodan iz Ul. A. Volta, ki se zdravi v bolnišnici pri Magdaleni. Z brivsko britvico si je namreč prerezal zapestji, a so ga pravočasno zapazili in poklicali rešilni avto, da so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na drugi kir. oddelek. Zdraviti se bo moral 8 dni.

MLADINSKI IZLET V BRDA

V NEDELJO, 13. MAJA 1962 V VIPOLZAH V BRDIH

ZBOROVANJE ZA MIR IN PRIJATELJSTVO

Sodeluje mladina iz Avstrije, Italije in Jugoslavije

PROGRAM ZBOROVANJA
— dopolne športne prireditve
— ob 11. uri pozdravni govori
— ob 12.30 kosilo
— ob 14.00 kulturni program pri katerem bodo sodelovale skupine iz Avstrije, Jugoslavije in Italije
— do pozne večerne ure bo sledil ples.

Točna ura odhoda bo pravočasno sporočena.

CENA IZLETA 1.100 lir.
vključno z vožnjo z avtobusom in kosilom

VPISOVANJE je na vseh sedežih prosvetnih društev ter v Ul. Geppa 9

PRIJAVITE SE ČIMPREJ!

Sprejem cvetličarjev na „Jadranu“

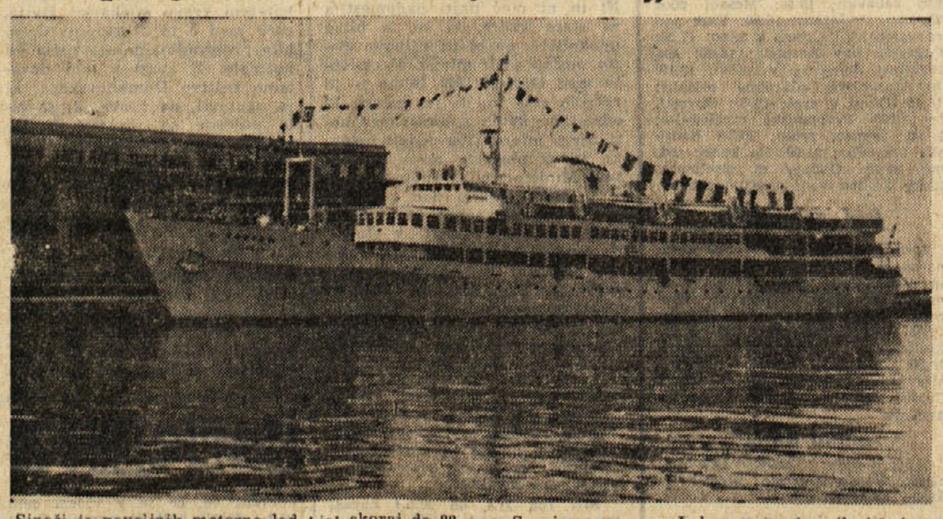

Sinoči je poveljnik motorne ladje «Jadran» kap. Volarić obiskal v spremstvu svojih častnikov mednarodno cvetlično razstavo v Pomorski postaji. Skupina jugoslovanskih pomorščakov si je pod vodstvom ravnatelja razstave Bruna Natija podrobno ogledala razstavljeno cvetje, pri čemer so jugoslovanski častniki izrazili svoje občudovanje nad razstavljenim cvetjem.

Kasneje, in sicer ob 19. uri, je poveljnik ladje kap. Volarić povabil ravnateljstvo razstave in razstavljavce na «cocktail», ki je trajal skoraj do 22. ure. Sprejema na ladji «Jadran» so se med drugimi udeležili ravnatelj oddelka za kmetijstvo in gozdarstvo pri vladnem generalnem komisariatu prof. Zatta, odbornik pokrajinske uprave dr. Corberi, ravnatelj naravoslovnega muzeja dr. Mezzena, ravnatelj cvetlične razstave Bruno Natti, ravnatelji javnih vrtov in parkov iz Manchestra, Lugana, Ravenne, Celovca in Beljaka ter drugi gostje, ki so bili nagrajeni z zlatimi medaljami za razstavljeno cvetje. Po pozdravu kap. Volariča, ki je gostom izrazil dobrodošlico na «Jadranu» ter izrazil občudovanje nad razstavljenim cvetjem, je spregovoril Bruno Natti, ki se je zahvalil za lepi sprejem in podaril poveljniku ladje šopek rdečih vrtnic. Zgled ravnatelja so posnemali nekateri razstavljavci, ki so poslali na ladjo lepe šopke cvetja.

Danes ob 14 bo motorna ladja izplula iz tržaškega pristanišča, potem ko bo vkrcala 300 naših izletnikov, ki potujejo v Dalmacijo.

Na sliki vidimo motorno ladjo «Jadran» ob Pomorski postaji v Trstu.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 27. aprila 1962 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

UMRLI SO: 72-letna Caterina Paruta vd. Budica, 61-letni Antonio Bogcompagno, 64-letni Vincenzo Gariffa, 62-letni Emilio Klaučnik, 84-letna Maria Frausin por. Mazzoni, 82-letna Maria Posedel por. Paolich, 73-letni Vincenzo Pagani, 48-letni Raffaele Scherli, 79-letni Vittorio Dolenz, 90-letni Pietro Vascon, 48-letna Gioconda Ferluga, 63-letni Giuseppe Zay, 47-letni Ernesto Morgan.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Biasoletto, Ul. Roma 16; Manzoni, Ul. Settefontane 2; All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8; dr. Rossetti, Ul. Combi 19; De Colle, Ul. P. Revoltella 42.

Izleti

SPDT priredi v nedeljo 6. maja let v Rakovo dolino. Pobliže v sobi.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. Sv. Frančiška 7
tel. 61.792

Novo:
Zuckmayer: *Gospodar nad življenjem in smrtjo* L. 2...
Jeremič: *Fotografski tečaj* L. 6...

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše drage žene, mame in none

ZORE MILKOVIČ

Posebna zahvala č. g. župniku, dr. Marinuzziju in vsem darovalcem vencev in cvetja.

ZALUJOČI MOŽ, OTROCI in ostalo sorodstvo

Gropada, 28.4.1962.

Kino na Opčinah

predvaja danes 28. t. m. z začetkom ob 18. uri Paramount barvni film:

MAŠČEVALNA OBRAZA

(I due volti della vendetta)

Režira in igra MARLON BRANDO — KARL MALDEN, BEN JOHNSON, SAM KILMAN in TOMOTHY CAREY

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 28. t. m. z začetkom ob 19.30 barvni film:

SALAMBO

Igrajo: JACQUES SERNAS, JEANNE VALERIE in EDMUND PURDOM

V HOTELIH ŽE KAKIH 1000 INOZEMSKIH GOSTOV

Portorož že ves v znamenju mednarodne turistične sezone

Priprave za proslavo prvega maja - Širjenje koprskega pristanišča
Načrt za razvoj kmetijstva v Ilirski Bistrici

Izredno lepo vreme je v nekaj dneh spremenilo koprsko obalo v cvetoč vrt in množice domačih in tujih turistov so napolnile vse gostinske lokale. Samo čez nedeljo in ponedeljek so zabeležili na koprski obali nad 4 tisoč domačih in tujih izletnikov. V nekaterih lokalih je v nedeljo ponoči celo zmanjkalo pijače. Turistov je bilo namreč več, kot so predvidevali telo največji optimisti. Res pa so se gostinci takoj znašli in v dobre pol ure rešili nepričakovano situacijo.

Sicer pa se lahko Portorož pohvali, da ima v tem letnem času kar precej tujih gostov. V aprilu je obiskalo Portorož okrog 1000 italijanskih turistov, predvsem nemških, švedskih, avstrijskih in francoskih. Mudijo se v hotelih Palace in Central, medtem ko bo naval na zasebne sobe šele med glavno turistično sezono. Trenutno se mudi v obeh hotelih okrog 700 gostov.

Mnogo pozornosti vzbuja v Portorožu sedem švedskih lepotic z imenom Lucija. Letos so jih poslali v deželo, ki je po književniku Andriću prejela Nobelovo nagrado. To so vesela, plavolasa dekleta, ki so se že v svoji domovini zanimala za Jugoslavijo, zdaj pa jo spoznavajo z lastnimi očmi. Kaj delajo: sprehajajo se, sončijo, poslušajo glasbo in plešejo. Zelo rade se fotografirajo. Ko bodo danes zapustile Portorož, jim bo domače turistično društvo izročilo vezane albume s številnimi najnovimi fotografijami iz Portorža, iz Padne, ki so jo obiskale pred dnevi, s plaže, z istrskimi osliči, na plesu twista itd.

Sicer pa je tudi drugače kar živahno v Portorožu. Domača folklorna skupina je že dvakrat nastopila, zdaj pa pričakujejo gostovanje celjskega zabavnega ansambla «Dobri znanci». V Jadranu in Centralu je vsak večer ples, od srede dalje pa je odprt v Palacu tudi nočni bar s programom.

V Portorožu so odprli zanimivo razstavo znanih slikarjev iz srede preteklega stoletja Avgusta Tischbeina in Avgusta Selba. Ta slikarja sta v juniju 1842 prišla iz Trsta v Istro in naslikala okrog 80 slik z istrskimi motivi, 40 od teh slik hrani muzej in so zdaj na vpogled občinstvu. Nekatere med njimi imajo celo dokumentarno vrednost, saj prikazujejo kmete v njihovih narodnih nošah, razne običaje (kot svatbo in podobno), nadalje stare vodnjake, gradove itd.

V Piranu pa so odprli razstavo z naslovom «Portorož - turizem zabava». Ta razstava prikazuje na fotografijah in diapozitivih, kako so se ljudje zabavali v tem letovišču od časov stare Avstrije pa do današnjih dni. Med drugim lahko ugotovimo, da so že takrat imeli dirke z oslički in Neptuna ter vrsto iger v vodi. Seveda takrate zabave so bile bolj preproste, saj so se nekateri zadovoljili že s tem, da so postavili mizo v vodo in igrali karte. Vrsta fotografij nato prikaže gostovanje raznih ansamblov v Portorožu v zadnjih letih, razne športne dogodke, šahovska tekmovanja itd.

Po vsem koprskem okraju so se začele priprave za proslavo prvega maja. Največ prireditev bo v Kopru, kjer bodo nocoj priredili v mestnem gledališču celovečerni koncert pevskega zbora Svobode pod vodstvom Vladimira Lovca. Zvečer pred prvim majem bodo po vseh okoliških hribih zažgali kresove in organizirali taborne ognje, v večjih krajih pa bodo tudi slavnostne akademije. Prvega maja dopoldne bo v Kopru promenadni koncert, popoldne pa bo množični izlet na grad Socerb.

V Kopru so se začeli pripravljati tudi za občinski praznik, ki bo 15. maja. Takrat bodo priredili celovečerni nastop pevskega zbora učiteljišča pod vodstvom Mirana Hasla. V maju imajo razen tega v načrtu več prireditev v počastitev dneva mladosti. Tako bodo nastopili motoristi na gokart vozilih, telovadci, kotalkarji in atleti.

***

V koprski luki so začeli graditi četrti privez v dolžini 150 metrov. Končan bo že letos. Od drugih se bo razlikoval po tem, ker bo imel močnejše temelje in bodo ob njem lahko pristajale ladje do 20 tisoč ton nosilnosti. Ko bo ta privez končan, bo operativna obala v koprskem pristanišču dolga že 550 metrov. Sicer pa se pristanišče zmeraj bolj uveljavlja v mednarodnem pomorskem prometu. Pretekli mesec so na primer zabeležili že 28 tisoč ton pretovorjenega blaga, kar je v primerjavi z lanskim letom za 173 odstotkov več.

***

V Ilirski Bistrici so pripravili 20-letni program razvoja kmetijstva v tej občini. Za dvajset let so se odločili, ker menijo, da je potrebno najmanj toliko časa, da bi v celoti preusmerili kmetijstvo na najdonosnejše panoge in da bi vskladili industrijski razvoj s kmetijskim. V bistriški občini nameravajo v prihodnjih letih razviti predvsem sadjarstvo. Intenzivne nasade zimskih jabolk in češpelj bodo gojili predvsem na področju Prema in Harij. Računajo na pridelek od 300 do 400 stotov na hektar, medtem ko sedaj pridelajo le okrog 70 stotov. Močno se bo razvila tudi živinoreja; predvsem bodo redili krave - molznice. Medtem ko znaša zdaj število goveje živine okrog 400, se bo to število povečalo v prihodnjih dvajsetih letih na okrog 2.000. Poljedelske kulture bodo v glavnem opustili, ker bo zemlja služila predvsem za krmno bazo, ostal pa bo še krompir, ki ima tu lepe pogoje za razvoj. Večje načrte so pripravili tudi za gozdarstvo. Posadili bodo okrog 1500 hektarov zemlje z zelenim borom, ki ima tu ugodne pogoje za rast predvsem v hribovitih predelih Brkinov, medtem ko bodo v dolinah gojili predvsem topole. S tem načrtom nameravajo doseči večje količine tržnih viškov, ki jih bodo predelali doma. Zlasti velja to za mlečne izdelke, potem za les, medtem ko si bodo morali za predelavo mesa omisliti poseben obrat.

***

Na zadnjih sestankih v Kopru je bilo precej govora o ankaranskem področju, kjer se bo nujno potrebno odločiti za eno izmed treh variant — komercialni turizem, zdravstvo ali koprska luka. V zvezi s tem bodo seveda izdelali potrebne analize, toda kot vse kaže, se tehtnica najbolj nagiba na stran komercialnega turizma. Glede ankaranske bolnišnice namreč menijo, da je tuberkuloza v Sloveniji v naglem upadanju in da bi bolniki brez težav dobili prostor v sorodnih ustanovah. Luka najbrž ne bo še tako kmalu potrebovala ankaranske obale, medtem ko za komercialni turizem kažejo podatki, da je to iz leta v leto bolj donosna gospodarska panoga. Ko bodo zaključili številna ureditvena dela, ne bo Ankaran nič manj privlačna točka za tuje turiste kot je danes Portorož.

***

V preteklih dneh je bilo na cestah koprskega okraja relativno mirno in so zabeležili le eno večjo nesrečo. V zgodnjih jutranjih urah se je namreč zaletel v drevo voznik osebnega avtomobila Edi Punter, strojni ključavničar Tomosa. Nesreča se je pripetila med vasjo Bertoki in križiščem Ankaran. Punter je v ostrem zavoju nepravilno prehiteval in zaradi prevelike hitrosti ni mogel obvladati vozila. V avtomobilu sta bili še njegova žena Ivanka in Genovefa Prelc, delavki v Tomosu, ki sta se z njim peljali v službo. Vse tri osebe so bile pri nesreči huje poškodovane (pretres možganov, zlom udov ter razne rane in odrgnine). V zvezi s to nesrečo so pristojni organi v Kopru ponovno opozorili voznike na primerno hitrost na cestah in na pravilno ocenitev položaja pri prehitevanju.

DANES ZAKLJUČEK KONGRESA RADIOBIOLOGIJE

Razprava o učinkih sevanja na celice raznih živih bitij

Včeraj se je pričel na univerzi tudi kongres univerzitetnih docentov mehanike

Včeraj se je nadaljeval kongres zdravstvene radiobiologije. Osnovna tema dopoldanskega dela kongresa je bila «Sevanje in imunieta». Prvi je govoril prof. Be-

Govori prof. Novacki

nassi, ravnatelj inštituta za radiobiologijo na turinski univerzi. Sledili so govori drugih radiologov in biologov. Profesorji Campi, Piccotti in Sannazzari iz Turina so poročali o sevanju in velikih občutljivosti tkiva.

Veliko pričakovanja je bilo za predavanje, ki ga je imel popoldne prof. H. Langendorff iz Freiburga, ki je zelo znan strokovnjak za to panogo znanosti. Govoril je o temi «Kako reagirajo mehanizmi na biološko akcijo sevanja». Dejal je, da učinek sevanja na živo tvarino še ni popolnoma pojasnjen ter zahteva nadaljnje raziskave. Pri tem je navedel razne njegove osebne dosežke in izkušnje. Na koncu predavanja je želi obilo odobravanja.

Zvečer ob 18.30 je pogostila kongresiste turistična in letovišarska ustanova na gradu. Danes bodo prebrali sedem kratkih poročil. Ob 18. uri bo skupščina članov Italijanskega združenja zdravstvene radiobiologije, pri čemer bo podal poročilo predsednik prof. Lapenna. Na skupščini bodo izvolili novi odbor. S tem se bo tudi končal ta važni kongres.

Včeraj se je začel na tržaški univerzi še en kongres, in sicer drugi vsedržavni kongres univerzitetnih docentov mehanike. Kongresisti so se ob 10.30 zbrali v dvorani inštituta za mehaniko fakultete znanosti. Kongresa se udeležuje okrog 30 profesorjev z drugih italijanskih univerz, precejšnje število profesorjev tržaške univerze, skupina milanskih industrijcev in kakih 100 študentov. Otvoritve so se udeležili tudi rektor tržaške univerze, ravnatelj inštituta za mehaniko prof. Sobrero, dekan fakultete za razne znanosti prof. Martin. Kot izredni gost pa je na kongresu tudi poljski prof. Witold Novacky, dekan varšavske univerze in član Poljske akademije znanosti, ki bo na povabilo naše univerze imel vrsto predavanj o temi: «Vprašanja termoelastičnosti».

Prvi je spregovoril rektor prof. Origone, ki je pozdravil udeležence kongresa ter se zahvalil prof. Novackemu, da je prišel nanj. Pri tem je pripomnil, da znanost zbližuje ljudi, ki bi se morali združiti, da bi dosegli čimvečji napredek.

Zatem je na kratko spregovoril prof. Martin, za njim pa prof. Sobrero, ki je rekel, da ga zelo veseli, da se je kongres pričel skupno z otvoritvijo novega sedeža inštituta za mehaniko ter ob desetletnici ustanovitve inštituta samega. Prof. Sobrero je orisal delo inštituta v zadnjih desetih letih, njegove naprave in poudaril veliko sposobnost osebja. Uvodno predavanje je nato imel prof. Novacky, ki bo imel od 30. aprila do 9. maja vrsto predavanj v nemščini.

Na kongresu obravnavajo predvsem organizacijska vprašanja, ki so bistvena za razvoj mehanskih znanosti v Italiji.

Vse pride prav podjetnim tatovom

Iz male sobe, ki jo ima 20-letna Graziella Murgolo por. Porceluzzi v Ul. Beccherie 9, je nekdo ukradel 150 tisoč lir v gotovini, deset dolarjev, 2800 dinarjev ter gramofon, vreden 45 tisoč lir. Malopridnež si je prav gotovo prej ogledal kraj in je vedel, da bo našel dober plen. V stanovanje je prišel skozi okno, ki ga je previdno odprl. Nič ni premetaval, niti brskal, tako da je bilo vse v redu, ko se je gospodinja vrnila domov. Pri podvigu mu je verjetno pomagal kakšen njegov pajdaš, sicer ne bi sam mogel priti do okna.

Nekdo, ki ima verjetno rad zelenjavo in sadi povrtnino, je ponoči skočil preko ograje vrta okrog hiše, ki jo ima 47-letni Giuseppe Bonazza pri Sp. Magdaleni 1380. Z vrta je odnesel nekaj sadik zelja, paradižnika in bučic ter del brizgalnice. Tako je povzročil vrtnarju približno 10 tisoč lir škode.

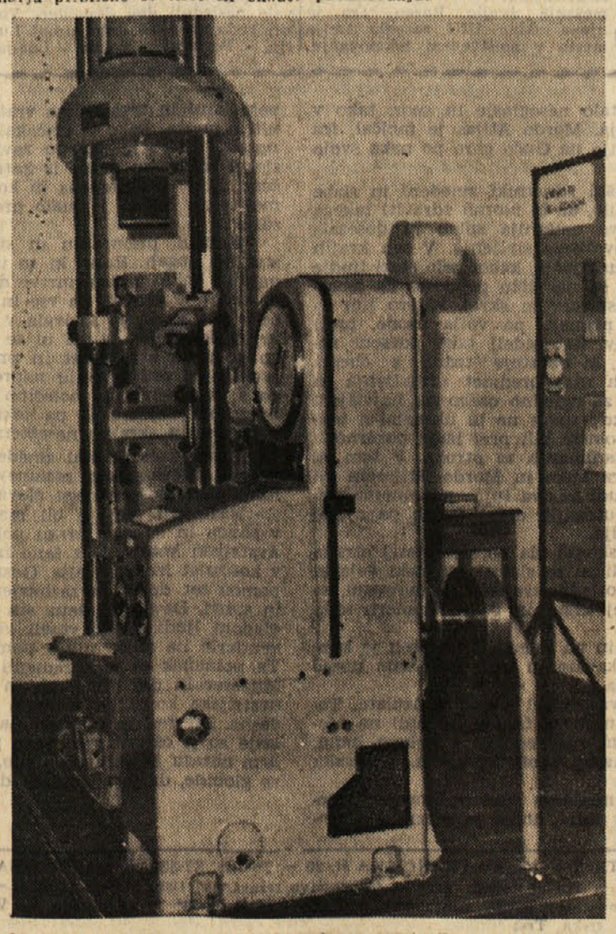

Ob priliki kongresa so na tržaški univerzi razstavili tudi tale stroj za merjenje vzdržljivosti železa pod pritiskom

Goriško-beneški dnevnik

Atentatorjev na sedež KPI še vedno niso izsledili

Stališče Mladinske iniciative, mladih socialistov in komunistov o okrepitvi fašistične dejavnosti

Kvestura in karabinjerji še vedno iščejo atentatorje na sedež goriške federacije KPI. Preiskava se je razširila tudi na okoliška mesta, vendar do sedaj ni rodila nobenega uspeha.

Med demokratičnim prebivalstvom ni nobenega dvoma, da se atentatorji skrivajo v vrstah fašističnega MSI, ki so izvršili atentat zaradi maščevanja nad aretacijo svojih pajdašev v Trstu in pa z namenom, da bi motili svečanost praznika 25. aprila, ki predstavlja obletnico poraza fašizma, kateremu so ostali zvesti.

V zvezi z eksplozijo plastika pred sedežem stranke so pokrajinski federaciji mladih komunistov in socialistov ter predstavniki Mladinske iniciative slovenske mladine v Italiji objavili enotno resolucijo, v kateri obsojajo podli atentat. Zaradi večanja števila takšnih dogodkov izražajo protifašistične sile enoten protest in zahtevajo razpustitev MSI. Podpisniki resolucije nadalje ugotavljajo, da posebno v Gorici večinska stranka ni nikoli zavzela odločnega protifašističnega stališča, kakor se to dogaja v ostalih italijanskih mestih, kjer Krščanska demokracija z ostalimi delavskimi strankami vodi enotno protifašistično borbo.

Dejstvo, da večina Krščanske demokracije na Goriškem ostaja pri besedah na protifašističnem stališču, dovoljuje obstoj reakcionarnim silam, ki so se v preteklosti «izkazale» s svojo skvadristično politiko. Borbe meseca junija 1960 so pokazale, da so mlade generacije postale zavedne, ker so z enotno borbo preprečile socialno nazadovanje. Demokratični mladinci poudarjajo, da niso več pripravljeni prenašati reakcionarnega vandalizma, ki ga je večkrat mogoče opažati v najrazličnejših krajih naše države. Ti dogodki niso v skladu z napredkom in težijo po uničenju vsega tistega, kar je bilo s težkim bojem priborjeno z odporniškim gibanjem. Težnje mladine so socialni napredek, boljša bodočnost, obramba demokratičnih ustanov ter prenehanje krivic.

Občinski odbor obsoja atentat na sedež KPI

Goriško županstvo nam je poslalo v objavo sledeče sporočilo:

«Pod predsedstvom župana dr. Poterzia se je sestal občinski odbor, ki je opredelil atentat na goriški sedež KPI. To nepremišljeno dejanje škoduje dobremu imenu našega mesta in njegovim kulturnim izročilom ter ne prinaša nikakršne koristi lopovom, ki so ga izvršili. Tudi občinski odbor se je pridružil ogorčenju ter soglasno sprejel naslednjo resolucijo:

Občinski odbor, globoko zagrenjen zaradi kriminalnega dejanja politične nestrpnosti, izvršenega z eksplozijo streliva na krajevnem sedežu komunistične stranke, odločno obsoja njegove izvršitelje in morebitne organizatorje, ki jih ni težko prepoznati med osebami s preživelo politično miselnostjo. Te osebe so hotele na neumen način pokazati — z nasiljem in podlostjo — ideologijo brez podlage, na kateri gradijo svoje delo, in zaničevanje do tako težavno priborjenega demokratičnega sožitja.

Občinski odbor obžaluje, da takšno dejanje, ki ga je izvršil kakšen brezumnež, moti izročila kulture in svobode, ki delata čast goriškemu mestu, ter želi, da sodne oblasti takoj kaznujejo tiste, ki so odgovorni za napad, da bi se življenje skupnosti vedno nadaljevali v popolnem spoštovanju svoboščin, ki si jih je zaslužila po tolikšnem trpljenju.

S SEJE POKRAJINSKEGA ODBORA

Priprave za ustanovo za industrijsko cono v Tržiču

800.000 lir za nabavo oblek za pokrajinske zavode

Pretekli torek je imel pokrajinski upravni odbor svojo običajno tedensko sejo, ki jo je vodil predsednik dr. Chientaroli.

Najprej je predsednik poročal o sestankih, do katerih je prišlo v zadnjem času v pokrajinskem merilu in na katerih so proučevali vprašanje ustanovitve posebne ustanove za industrijsko področje v Tržiču. Predsednik je informiral odbornike o dosedanjem delu pripravljalnega odbora, v katerem je tudi pokrajina skupaj s trgovinsko zbornico in tržiško občino.

Sklenili so izpopolniti inventar pokrajinskih uradov in ustanov ter nabaviti vse potrebno za izdelavo oblek za pokrajinsko umobolnico, za najdenišnico in za zavod Duca d'Aosta; za vse to bodo potrošili 800 tisoč lir.

Pregledali so tudi izid natečaja za enega računovodjo pri pokrajinskem protituberkuloznem konzorciju ter proučili izvedbo številnih javnih del, ki so v teku ter razne druge upravne zadeve.

Obvestilo županstva v Sovodnjah

Sovodenjsko županstvo sporoča vsem lastnikom vozov, ki so naročili tablice, naj jih nemudoma pridejo iskat na občino, kjer so na razpolago že nekaj časa.

Razne nezgode

Ob 19. uri so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici Silvana Maurija iz Ul. Monte Sesta št. 6, ker ga je neki potepuški pes ugriznil v levo roko. Po sprejetj zdravniški pomoči je Mauri zapustil bolnišnico. Zdravil se bo pet dni.

Ob 18. uri so pripeljali v bolnišnico 56-letnega Artura Kumarja iz Ul. Baisamonti 19. Obvezali so mu rano na levi roki, ki mu jo je povzročila pločevina. Zdravil se bo šet dni.

Ob 17.30 se je zaradi padca s kolesom v Ul. Colombo, kjer se je pripetila lažja prometna nesreča, zlomil desno zapestje 14-letni Italo Brusa iz Ul. Brigata Casale. Pridržali so ga na zdravljenju za 20 dni.

Vrata omare so ji padla na nogo

Včeraj ob 10.10 so poklicali avto Zelenega križa v Ul. Vittorio Veneto št. 132, kjer se je doma ponesrečila 40-letna Lilijana Culot. Odpeljali so jo v civilno bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili poškodbo na prstih desne noge. Culotova je izjavila, da so ji pri odpiranju omare padla vrata na nogo in ji povzročila poškodbo. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč in jo nato poslali domov. Okrevala bo v nekaj dneh.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Do smrti je povozil kolesarja ne da bi ustavil in mu pomagal

Občinski čuvaj iz Krmina je pretepel svojo ženo - Star znanec sodnih zaporov bo zopet sedel pet mesecev

Med številnimi razpravami, ki so bile včeraj pred goriškim okrožnim sodiščem, je menda vzbudila največ pozornosti tista, pri kateri je sedel na zatožni klopi 26-letni mehanik iz Lugognana pri Portogruu, Angelo Martin.

V obtožnici je rečeno, da je Martin dne 22. maja 1960 zvečer, ko je šofiral svoj kamionček Fiat 1100, v Papariano blizu Vidma do smrti povozil tedaj 51-letnega delavca Pietra Scarpina iz Fiumicella v videmski pokrajini.

Do tragične nesreče je prišlo dne 22. maja 1960 nekaj po 23. uri v Papariano na državni cesti, kjer je neko vozilo podrlo omenjenega kolesarja in mu prizadejalo hude poškodbe. Šofer se ni ustavil, da bi pomagal ponesrečencu, ampak je drvel s svojim vozilom dalje. Ponesrečenega in nezavestnega Scarpina je s svojim avtom odpeljal Giorgio Cigoj iz Gorice v bolnišnico v Tržiču, kjer je naslednje jutro ob 7.50 podlegel poškodbam.

Cestna policija iz Gorice, ki je prišla na kraj nesreče, ni mogla ugotoviti drugega, kot škodo na kolesu ponesrečenega Scarpina in nekaj odrškov barve vozila, ki ga je povozilo. Naslednji dan pa so izvedeli, da so orožniki blizu pokopališča pri Latisani našli zapuščen kamionček sive barve in ko so njegovo barvo primerjali z odrški, ki so jih našli na kraju nesreče v Paparianu, so prišli do zaključka, da je prav to vozilo povzročilo nesrečo.

Šlo je za kamionček Fiat 1100 z evidenčno tablico iz Benetk, ki je last omenjenega Angela Martina. Ko so lastnika zaslišali, je ta izjavil, da mu je bilo vozilo nekaj pred nesrečo ukradeno in da je tatvino tudi prijavil policiji. Prijavo so v resnici našli, niso pa mogli ugotoviti, kdaj točno je bila napravljena. Zato je bil državni tožilec mnenja, da je Martin sam povozil Scarpina s svojim vozilom, pozneje pa simuliral tatvino, da bi prikril svojo krivdo.

Po zaslišanju nekaterih prič in zagovoru odvetnika Verittija iz Vidma, pa je sodišče Martina popolnoma oprostilo, češ da ni napravil dejanja, za katero je bil obtožen.

***

Avgust Pitta, 53-letni občinski čuvaj v Krminu, je sicer priden in vesten v svoji službi, ni pa mogoče pohvaliti njegovih odnosov z ženo in družino. Tako so poročali karabinjerji iz Krmina, ki so napravili poročilo o prijavi, katero je napravila Pittova žena Elisabetta Caon proti svojemu možu.

Žena je šla do karabinjerjev 15. marca 1961 zvečer ter prijavila, da jo je mož pretepel ter ji povzročil poškodbe, ozdravljive v petih dneh. Dodala je tudi, da jo je v zadnjih 15 letih že večkrat pretepel.

Mož je pri zaslišanju izjavil, da je v resnici prišlo tistega večera okrog 22. ure do prepira med njim in ženo ter navedel, da je bila vzrok njegova svakinja, ki je bila takrat na obisku in je razmetavala njegovo obleko. On je prišel takrat truden iz službe ter postal nervozen. Dodal je, da mu je žena vrnila udarce ter ga ranila s kozarcem na ustnico. Žena je dodala, da je napravila to v silobranu, ko se je hotela izviti iz stiska njegovih rok.

Po zaslišanju številnih prič in zagovoru branilca Pascolija je sodišče Pitto oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

***

Star znanec sodnih obravnav in zaporov je nedvomno 60-letni Giovanni Pevera, ki je rojen v Trstu ter tudi tam prebiva v javnem prenočišču v Ul. Gaspare Gozzi 2, kadar ni po zaporih. Dejstvo je namreč, da je bil mož obsojen že kar 42-krat.

Včeraj se je moral zagovarjati v Gorici zaradi tatvine kolesa v Romansu in pijanosti v S. Daniele del Friuli. Karabinjerji iz S. Daniele so ga namreč nekaj po polnoči dne 24. marca letos našli na ulici tako pijanega, da je izgubil vsako kontrolo nad seboj. Njega in kolo, s katerim se je vozil, so odpeljali v vojašnico in ko se je malo streznil, so ga izročili sodnim oblastem.

Pri poizvedovanju, kako je prišel v S. Daniele in kako do kolesa, je Pevera po prvem obotavljanju priznal, da je kolo ukradel dne 17. marca letos v Romansu, kjer ga je dobil prislonjenega k nekemu zidu na ulici. V resnici je takrat prijavila v Romansu tatvino neka Lucia Bearzot in izkazalo se je, da je njeno kolo, s katerim se je Pevera vozil sedem dni po Furlaniji ter končno zaključil svojo turnejo v S. Daniele.

Pri včerajšnji razpravi ga je sodišče obsodilo, tokrat že 43., na štiri mesece in 14 dni zapora, na plačilo globe 30 tisoč lir, na 15 dni pripora in na plačilo sodnih stroškov.

Drž. tož. Delfino; preds. sodišča dr. Storto; zap. Omeri.

LISTA FILLEA JE NA PRVEM MESTU

Danes volijo v IGLEA notranjo komisijo

V podjetju se morajo rešiti številna vprašanja

Danes bodo izvolili novo notranjo komisijo v lesnem podjetju IGLEA na Tržaški cesti. Kandidatna lista FILLEA-CGIL je na prvem mestu na glasovnici in je sestavljena iz sledečih oseb: Fiorentino Bigotto, Giuseppe Scorian in Giovanni Furlan.

Kandidati FILLEA se obvezujejo, da se bodo borili za priznanje kvalifikacij v skladu z vsedržavnim delovnim sporazumom, po katerem se mora priznati takšna kvalifikacija, kakršno delo se opravlja v podjetju.

Kjer morajo delavci in delavke zaradi strojev nagleje delati, bodo zahtevali uvedbo minimalnega akordnega dela, kot ga predvideva sporazum.

Zahtevali bodo spoštovanje socialnih in zdravstvenih zakonov, da se zajamči zdravje delavcev in njihova fizična sposobnost.

Prizadevali si bodo dvigniti življenjski nivo delavcev s sindikalnimi pobudami za izplačilo proizvodne nagrade, obnovo dopolnilnega pokrajinskega sporazuma, plačilo s strani podjetja prvih treh dni bolniškega dopusta in ureditev delovnega časa.

V NEDELJO v dvorani Petrarca

M. Matteotti o politiki PSI

Goriška sekcija PSI sporoča, da bo v nedeljo 29. aprila ob 11. uri v dvorani bivšega Ljudskega doma v Gorici (sala Petrarca) zborovanje PSI na katerem bo govoril socialistični poslanec Matteotti.

Govornik bo obrazložil socialistično politiko v sedanjem trenutku v okvru levega centra ter o deželni avtonomiji s posebnim statutom za Furlanijo-Julijsko krajino.

Urnik trgovin za praznik dela

Zveza trgovcev goriške pokrajine je objavila urnik trgovin v ponedeljek 30. aprila in v torek 1. maja, ki velja za vse trgovine goriške pokrajine.

PONEDELJEK, 30. APRILA: Vse trgovine se lahko zaprejo pol ure kasneje. Mesnice bodo odprte od 6.30 do 12.30 in od 16. do 20. ure. Pekarne in mlekarne bodo prodajale kruh in mleko tudi za naslednji dan.

TOREK, 1. MAJ — PRAZNIK DELA: Vse trgovine, mesnice, pekarne, mlekarne, trgovine s sadjem in zelenjavo in cvetličarne bodo ves dan zaprte. Zaprti bodo tudi frizerski saloni, brivnice, vozil ne bo noben avtobus na mestnih niti medmestnih progah.

Izlet SPD 1. maja na Trstelj

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v torek 1. maja izlet na Trstelj. Odhod z vlakom iz Nove Gorice ob 6.50 do Prvačine, nato peš na Trstelj.

Zbirališče na postaji v Novi Gorici pred odhodom vlaka. Kosilo iz nahrbtnika.

GORIŠKI NOGOMET

Jutri popoldne v Štandrežu Juventina proti Cividalese

Tudi naraščajniki igrajo doma - Sovodenjci proti Moraru na domačem igrišču - Mladinci iz Doberdoba nastopijo jutri dopoldne v Štarancanu

Štandreška Juventina igra jutri zopet na domačem igrišču, kjer se bo srečala z ekipo iz Čedada. Gostje sicer niso tako močni kot ekipa iz Casarse, ki je tako absolutno gospodarila preteklo nedeljo na domačem igrišču, vendar pa se bodo potrudili, da bi iztrgali po možnosti obe točki, ki ju nujno potrebujejo za rešitev, saj so sedaj komaj na tretjem mestu od spodaj na lestvici. Po drugi strani pa namerava Juventina pred domačimi gledalci jutri popraviti vtis, ki ga je zapustila nedeljska tekma. Zato se bo jutri popoldne zbralo prav gotovo precej navijačev na igrišču v Štandrežu, da bi videli, kako se bo tekma iztekla. Pri prvi tekmi v Čedadu je bil rezultat neodločen z 0:0.

Naraščajniki Juventine so preteklo nedeljo tudi izgubili proti Moši, pa čeprav so igrali doma. Tekma se je namreč zaključila z rezultatom 1:0 v korist gostov iz Moše. Jutri bodo naraščajniki zopet igrali doma, kjer se bodo pomerili z naraščajniki Pro Gorizie. Popraviti poraz prejšnje nedelje zato ne bo lahka stvar za naraščajnike Juventine saj so igralci iz Gorice znani kot močna in borbena ekipa. Vendar bodo lahko z dobro voljo in organizirano borbo dosegli uspeh domačini ob podpori svojih zvestih navijačev.

***

Po dvotedenskem presledku bodo jutri zopet igrali tudi Sovodenjci, ki bodo nastopili na domačem igrišču proti ekipi iz Morara. Pri prvi tekmi v Moraru so Sovodenjci dobili z rezultatom 2:0 in bi torej doma po vseh računih morali tudi pridobiti obe točki. Seveda pa bo treba za zmago tudi borba in vztrajnost v napadu, saj imajo tudi igralci iz Morara trden namen, da bi maščevali poraz na domačem igrišču.

***

Nogometno tekmo, ki bi jo morala odigrati doberdobska ekipa v nedeljo 22. aprila proti Romani, je bila predložena na nedeljo 29. aprila ob 10.30 Vršila se bo na občinskem igrišču v Štarancanu. Tekmo so odložili zaradi velikonočnih praznikov. Doberdobska ekipa je po zadnji zmagi nad San Canzianom na drugem mestu na lestvici mladinskega nogometnega turnirja.

Če bodo Doberdobci dosegli zmago nad Romano, bodo resni kandidati za mladinski pokal.

le.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V DOBERDOBU

Nad tri milijone primanjkljaja izkazuje proračun za 1962

Kriti ga nameravajo z dolgoročnim posojilom

V torek 24. aprila ob 20. uri je bila v Doberdobu občinska seja. Prisotnih je bilo 14 občinskih svetovalcev.

Po prečitanju zapisnika s prejšnje seje in dnevnega reda se je takoj prešlo na odobritev posameznih točk, ki so bile na dnevnem redu. Potrjen je bil proračun občine za leto 1962, ki izkazuje primanjkljaj 3,047.000 lir. Za kritje omenjene vsote bo morala občina najeti dolgoročno posojilo.

Ker je bil program seje precej dolg, obravnavanje proračuna pa je zavleklo potek seje, so obravnavanje ostalih točk prenesli na prihodnji teden, ko se bo ponovno sestal občinski svet. Točke dnevnega reda, o katerih bodo morali še razpravljati in jih odobriti, so: dodelitev zemljišča za zidavo šole za čipkarice, resolucija občinskega sveta glede izvedbe deželne avtonomije za Furlanijo-Julijsko krajino s posebnim statutom, izvolitev nove komisije za nadzorstvo nad gradbenimi deli v občini ter slučajnosti.

Seja se je zaključila ob 22.30 z županovim obvestilom, da bo pravočasno javil dan, ko bo sklical svetovalce na ponovno sejo občinskega sveta.

le.

Kino

CORSO. 16.30 19.15, 22.00: «Barabbas», A. Quinn, S. Mangano in V. Gassman. Italijanski barvni film v cinemascopu.

VERDI. 17.30: «Senilnost» (Senilità), C. Cardinale in A. Franciosa. Italijanski črnobeli film. Mladini pod 16. letom vstop prepovedan.

VITTORIA. 17.15: «Divja Venera» (Venere selvaggia), J. Valerie in C. Larranaga. Španski barvni film.

CENTRALE. 17.15: «Trije mušketirji» (I tre moschettieri) z G. Barry in M. Demongeot. Italijansko-francoski barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci št. 12, tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 22.8 stopinje ob 14.30, najnižjo 9 stopinj ob 5. uri. Povprečne dnevne vlage je bilo 60 odst., dežja je padlo 3,6 mm.

GLASBENA MATICA - TRST

priredi JUTRI, 29. aprila ob 16.30 v prosvetni dvorani v GORICI, Verdijev korzo 13

GLASBENO AKADEMIJO

(instrumentalni in pevski koncert)

Sodelujejo solisti, orkester Glasbene Matice ter harmonikarski zbor

Prodaja vstopnic na sedežu SPZ v Ul. Ascoli 1/I.

Cene: sedeži 300 in 200 lir; stojišče 100 lir, dijaško stojišče 50 lir.

šport šport šport šport šport šport

33. KOLO NOGOMETNEGA PRVENSTVA B LIGE

Verona-Modena osrednja točka nedeljskega zavrtljaja

Vrsta tekem za obstoj

Ceprav je prvo mesto že zdavnaj oddano in je trdno v rokah Genoe, ni mogoče reči, da je prvenstvo B lige izgubilo na zanimivosti. Te zanimive točke je treba iskati takoj pod vrhom, kjer je še vedno ostra borba za napredovanje in predvsem na dnu, kjer se cela vrsta enajstoric otepa nevarnega mesta in se skuša dvigniti čim više.

Za Genoo ne predstavlja nedeljsko srečanje v Catanzaru nič posebnega. Poraz bi je niti najmanj ne prizadel razen morda po moralni plati, a bi predstavljal za Catanzaro dober korak naprej. Južnjaki so v nevarnem področju, zaradi česar bodo skušali na vse mogoče načine priti do zmage, ki bi jim pripomogla više v lestvici.

Teže bo za Bari, ki plava v nevarnih vodah in mora kljub temu na gostovanje v Como, kjer ne bo smel pričakovati darov. Tudi Como še ni namreč izven nevarnosti.

Medtem ko za Cosenzo, pa čeprav bo imela v gosteh ne preveč nevarno Lucchese, ni rešitve, se bo Novara skušala oprijeti zadnjih rešilnih bilk, ki ji jih nudi preostali del prvenstva. Igrala bo doma in vrhu tega prihaja v goste letos šibka Reggiana, ki spada v skupino favoritov za izpad. Novara bo gotovo skušala spraviti goste na kolena, ker se zaveda, da je nedeljska ena izmed redkih priložnosti za rešitev. Možnost je sicer majhna, a vendar je ni mogoče že vnaprej izključiti.

Med Parmo in Alessandrio bo tekma zanimiva v kolikor hočeta obe enajstorici ostati v varni sredini. To velja predvsem za Alessandrio, medtem ko rabi Parma še nekaj točk, če hoče biti stoodstotna rešitve.

Lazio, ki je v izločilnih tekmah za italijanski nogometni pokal klonil bolj kvotiranim rojakom Rome le zaradi bolje streljanih enajstmetrovk, se še ni odpovedal možnosti napredovanja. Sicer je ta malo verjetna, a s presenečenji je treba vedno računati in ta so lahko taka, da v dveh kolih popolnoma spremenijo gornji del lestvice. Zato lahko pričakujemo, da bodo igralci Lazia dali vse, da odpravijo Messino, ki se bo verjetno predstavila v vsej svoji borbenosti.

Najzanimivejša tekma in sploh osrednja točka nedeljskega 33. kola prvenstva B lige bo srečanje med direktnima tekmecema za vstop v A ligo Verona - Modena. Danes samo dve točki ločita obe moštvi. Ni izključeno, da bo ta razlika ostala nespremenjena, ker Verona igra na lastnih tleh. Zmaga ali tudi neodločen izid ne bi škodil Veroni, medtem ko bi poraz izenačil stanje v točkah v veliko veselje Pro Patrie, ki lahko pride do drugega stolčka. Rekli smo lahko, pa čeprav se je treba zavedati, da bo Pro Patria gostovala v Neaplju, kar predstavlja izredno nevarnost. Ta je še toliko večja, ker so tudi Napolitanci v skupini tistih, ki stremijo v A ligo.

Ostali tekmi med Sambenedettese in Pratom ter med Brescio in Simmenthalom iz Monze bi ne smele povedati nič novega, pa čeprav bodo tudi te potekale v ostri borbi. Več ali manj so tudi te enajstorice, z izjemo Brescie, še vedno v nevarnih vodah.

Totocalcio

Brescia-Simmenthal	1
Catanzaro-Genoa	X 2
Como-Bari	1 X 2
Cosenza-Lucchese	1
Lazio-Messina	1
Napoli-Pro Patria	1 X
Novara-Reggiana	1
Parma-Alessandria	1 X
Sambenedettese-Prato	1
Verona-Modena	1 X
Biellese-Mestrina	1 X 2
Cesena-Anconitana	1
Chieti-Aquila	1
Trani-Brindisi	1 X
Perugia-Pisa	X

MEDNARODNI NOGOMET

Sovjetska zveza 5 Urugvaj 0

MOSKVA, 27. — Preko 100.000 ljudi je danes prisostvovalo izdatni zmagi reprezentance Sovjetske zveze, ki je na stadionu Lenin premagala Urugvaj s petimi goli proti nič.

Domačini so prišli v vodstvo v 17' prvega polčasa z enajstmetrovko Mamikina, medtem ko je Silenko v 27' in 44' najprej podvojil in nato dosegel rezultat 3:0. V drugem delu igre so bili sovjetski nogometaši še dvakrat uspešni in sicer v 9' z Ivanovom in v 29' ponovno iz enajstmetrovke, ki jo je streljal Mamikin.

MLADINSKI NOGOMETNI TURNIR UEFA

Jugoslavija in Romunija v finalu tekmovanja

Čehi poraženi 6:2, Turki pa 4:0

BUKARESTA, 27. — Mladinska reprezentanca Jugoslavije je dosegla danes največji uspeh na turnirju UEFA. V polfinalu je premagala reprezentanco Češkoslovaške 6:2 (1:1). Nad 50.000 gledalcev je s ploskanjem pozdravilo jugoslovanske mladince, ki so z dovršeno igro z visokim rezultatom zasluženo izločili sicer dobro moštvo Češkoslovaške.

Jugoslovani so v prvem polčasu igrali zelo oprezno, medtem ko so v drugem polčasu s hitrimi kombinacijami nadigrali nasprotnika in so s terensko premočjo osvojili zasluženo zmago.

V finalu turnirja se bosta v nedeljo 29. aprila srečali mladinski reprezentanci Jugoslavije in Romunije, ki je v drugi polfinalni tekmi premagala Turčijo s 4:0 (1:0).

TENIS V NEAPLJU

Jovanović v polfinalu turnirja

NEAPELJ, 27. — Jugoslovan Jovanović je med današnjim dnevom mednarodnega teniškega turnirja ponovno žel uspeh. V četrtfinalu je odpravil angleškega predstavnika Knighta 6:3, 8:6 in se tako uvrstil v polfinale turnirja. Drugi jugoslovanski igralec Pilić pa je moral po ostri borbi kloniti venezuelskemu zastopniku Pimentelu, ki je rabil tri sete za zmago. V ostalih srečanjih četrtfinala je Gardini premagal Kolumbijca Alvareza 6:1, 7:5, Tacchini pa Avstralca Fraserja 6:2, 6:4. Za polfinale so že določili tekmece in sicer Gardini - Jovanović in Pimentel - Tacchini. Italijanom se je tako posrečilo spraviti skoraj do konca dva svoja predstavnika.

V doublu pa je moral jugoslovanski par Jovanović - Pilić kloniti dvojici Knight (Anglija) - Tacchini (Italija) 6:2, 6:4.

NOGOMET

AUSBURG, 27. — Bologna je z dvoletno pogodbo, ki bo zapadla 30. junija 1964, kupila igralca nemške nogometne reprezentance Helmuta Hallerja. Igralec bo dobil 300.000 mark, t. j. 45 milijonov lir.

KOLESARSTVO

BARCELONA, 27. — Španec Antonio Barrutia je zmagal v prvi etapi Vuelte. Na drugo mesto se je uvrstil Anglež Elliot, na tretje Francoz Graczyk, na četrto pa Italijan Defilippis.

Na 100 m metuljčka

Nov svetovni rekord Argentinca Nicolaoa

RIO DE JANEIRO, 27. — Argentinski plavalec Luis Nicolao je danes popoldne izboljšal v 50-metrskem bazenu s slano vodo svetovni rekord na 100 m metuljčka. Nicolao je progo preplaval v 57". Isti plavalec je že v sredo izboljšal prejšnji rekord Američana Freda Schmida, katerega je branil s časom 58"6. Rekorda verjetno ne bodo priznali, ker je bil dosežen v slani vodi.

PRVENSTVO C LIGE V ODBOJKI

Goriška Agi jutri v gosteh Bora

V Vidmu mestni derby PAV - Polisportiva Friuli

Po res odličnem uspehu Borove odbojkarske ekipe v Čedadu nad Polisportivo Friuli lahko pričakujemo, da bodo Tržačani tudi v prihodnji kolih zadovoljili ne samo navijače, temveč predvsem same sebe. Igralce predvsem čaka nadvse lepa nagrada, t. j. napredovanje v B ligo. Predpogoj pa je, da si Borovi igralci zagotovijo vse zmage kar pa ne bi smelo biti, spričo tekmecev, nič nemogočega. Vsi naslednji tekmeci Bora so že okusili poraz, zaradi česar smemo pričakovati, da bo tudi v prihodnosti rezultat isti.

Jutri bo Bor sprejel v goste goriško AGI, ki je v prvem kolu prvenstva C lige zabeležila na lastnih tleh pekoč poraz 3-0. Gotovo je, da se bodo Goričani tokrat še bolj potrudili, toda še bolj gotovo je, da ne bodo kos razigranim Borovim predstavnikom, katerih je zmaga v Cedadu in z njo osvojitev prvega mesta v lestvici, moralno dvignila tako, da bodo hoteli to prednost z vsemi silami braniti.

Tekma bo predvidoma na stadionu «Prvi maj» na Vrdelski cesti z začetkom ob 10.30. To pa le v primeru lepega vremena. Če bi vreme nagajalo, bodo tekmo odigrali zelo verjetno ob 14. uri v občinski telovadnici v Miljah.

Nedeljski spored 8. kola prvenstva C lige obsega še dve tekmi. V Vidmu bo mestni derby med Polisportivo Friuli in ekipo PAV, v Gorici pa bodo domači gasilci sprejeli v goste tržaško mostvo ONOG, ki je pred dnevi v zaostali tekmi iz prvega dela prvenstva premagalo jutrišnje tekmece s 3-1.

Lestvica je po VII. kolu sledeča:

BOR	7	6	1	20- 7	372-298 12
P. Friuli	6	5	1	17-10	372-339 10
ONOG	5	3	2	12- 8	261-226 6
PAV	7	2	5	11-18	340-384 4
Gasilci	7	2	5	9-18	302-377 4
AGI	6	1	5	9-17	317-340 2

TOTIP

1.	—	prvi	1		
	—	drugi	X		
2.	—	prvi	2	2	1
	—	drugi	X	1	X
3.	—	prvi	2	2	
	—	drugi	2	1	
4.	—	prvi	1	2	
	—	drugi	2	X	
5.	—	prvi	2	2	
	—	drugi	X	1	
6.	—	prvi	2		
	—	drugi	1		

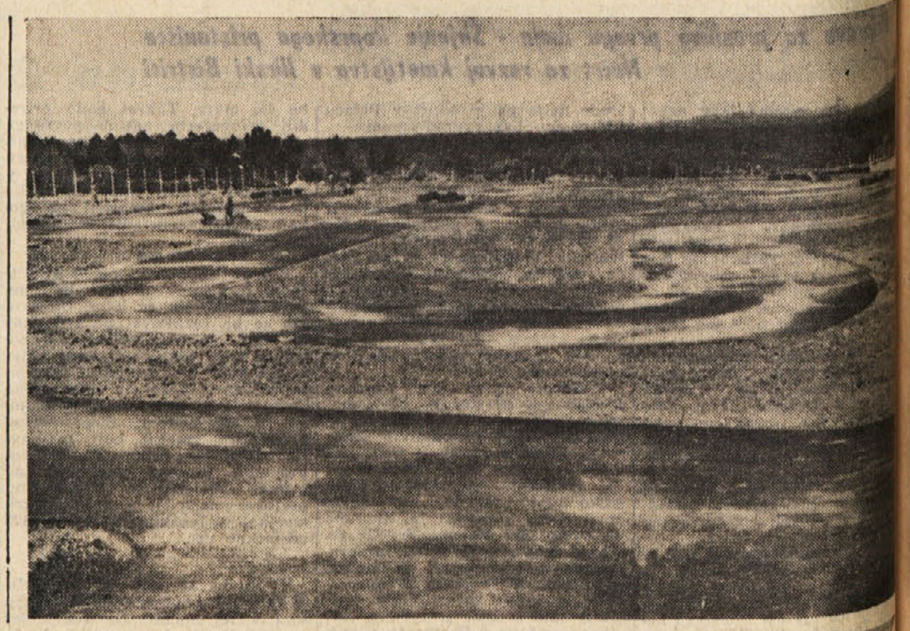

OB ZAKLJUČKU ITALIJANSKEGA PRVENSTVA V NAMIZNEM TENISU

Kljub izboljšanju načina igre nobenega vidnega napredka

Med ženskami, razen izjem, same začetnice

Tržačanka Di Benedettova (na sliki po podelitvi nagrad ob koncu lanskoletnega namiznoteniškega turnirja za trofejo Bor) je bila zelo uspešna na italijanskem prvenstvu in si je osvojila lepe lovorike

Po štirih letih ostrih in vseskozi izenačenih tekem, ki pričajo o izboljšanju nivoja igre pa čeprav ni bilo še videti odločnega napredka v absolutni kvaliteti, je prišlo tudi letošnje italijansko prvenstvo v namiznem tenisu do svojega konca.

V prvi kategoriji, ki nudi največji prestiž, je prvo mesto zasedel že znani stari igralec Molina iz Vigevana, ki je v odločilni tekmi premagal Tržačana Gallija. Molina je državni naslov osvojil povsem zasluženo, saj je pokazal mnogo bolj popolno in raznoliko igro kot njegov nasprotnik; ta razen velike gibčnosti in izrednih refleksov, ki so prišli do izraza le pri zelo hitrih izmenjavah, ni pokazal nič drugega.

V ženski konkurenci moramo poudariti uspeh Milančanke Colombo, ki je že sedmič osvojila državni naslov. V finalu je odpravila starejšo Malvano, vendar je svojo najresnejšo nasprotnico premagala že v polfinalni tekmi. V tej tekmi je mlada Galli pokazala, da ima velike možnosti napredka in da že sedaj spada v italijansko elito. S količkaj bolj ugodno srečo bi lahko že sedaj nosila značko prvakinje.

V moških dvojicah sta zasedla prvo mesto Tržačana Galli in Durazzano, čeprav sta jima bila treviška igralca Trevisiol in Furlanetto povsem enakovredna nasprotnika.

Tržaški mešani par Durazzano—Di Benedetto je tudi prišel v finale, vendar se je moral predati bolj vigrani dvojici Galli-Toscano.

Na splošno lahko rečemo, da so nam v moški konkurenci bolj ugajali igralci druge kategorije, ki so v večini mladi in imajo še velike možnosti napredka kot igralci prve, od katerih ni mogoče pričakovati izboljšanja tehnike in nivoja igre.

Presenetil nas je zadovoljiv, seveda če premislimo na italijanske pogoje, nivo najmlajših tekmovalcev. Da ne bi gripa in vročina onemogočila nastop mlademu Miliču, bi le-ta imel težjo nalogo kot je bilo predvidevati in bi le s svojo najboljšo igro izstrgal državni naslov v tej kategoriji.

V četrti kategoriji smo videli celo vrsto nadobudnih igralcev, med katere lahko prištevamo tudi Borovega predstavnika Košuto. Ta bi moral vztrajati pri izboljšanju osnovnih udarcev in izpopolniti svojo igro ter predvsem svojo obrambo, če želi bolj uspešno nastopati na prihodnjem prvenstvu.

Najbolj nagrajena igralka na turnirju je bila Tržačanka Di Benedetto. Osvojila je tri državne naslove: postala je prvakinja tretje in druge kategorije med posameznicami ter druge kategorije mešanih dvojic. Razen tega je njena ekipa UNI zasedla tretje mesto v moštvenem tekmovanju, skupaj z Durazzanom pa je zasedla še drugo mesto na tekmovanju mešanih dvojic prve kategorije.

V ženskem taboru, če izvzamemo igralke prve kategorije in nekatere iz druge, so bile vse ostale začetnike, ki so v glavnem izkoristile državno prvenstvo za uspešen trening.

Posebno na tem področju ima Bor velike možnosti in če se bo vodstvo resno oprijelo dela in pridno vadilo mlajše igralke, bo športno združenje že v prihodnji sezoni lahko želo celo vrsto uspehov.

P.zio

KOSARKA

BOLOGNA, 27. — Nocojšnji srečanji prvega evropskega košarkarskega turnirja za mladinske reprezentance sta dali sledeče izide:

ITALIJA-POLJSKA	59:55 (28:29)
FRANCIJA-TURČIJA	70:60 (32:28)
ČSSR - ŠPANIJA	69:46 (31:19)

Avtomobilski klub je prejel številne prijave iz vseh krajev Italije za nastop na nedeljskem tekmovanju go-kartov. Tekmovanje, za vse obstoječe kategorije, za vse obstoječe motorje, bo zelo zanimivo posebno v kategoriji 125 kc, ker bodo piloti vozil nastopili v borbi za osvojitev naslova italijanskega prvaka. Avtomobilska zveza je sporočila, da je tržaška prireditev v okviru tekmovanja državno značko.

Vse kaže, da se bo tržaško tekmovanja, ki bo na novo urejeni progi za tovrstni šport, zbralo preko 100 vozil vseh vrst in znamk ter skupin.

Tekmovanje bo jutri ves dan. V jutranjih urah bodo potekale vožnje in izločilna tekmovanja, popoldne pa bodo polfinalne in finalne dirke. Zmagovalce bodo podarili umetniško trofejo, ki je za to priložnost podarila Inversaltecnica. Pod tem imenom bo tudi tekmovanje, s katerim bodo do otvorili progo, ki ga na dolgo ni cesti 202 nedaleč od križišča cesto za proseško železniško stajo.

Na sliki je pogled na novo športno napravo, ki ji lastna dirkalna «Karting Triestino». Naprava je čez 500 m dolgo in 7 m široka, vijugasto progo, ki spada v najboljše v Italiji.

SLOVENSKA NOGOMETNA CONSKA LIGA

Gorica krepko na zgornjem delu razpredelnice

Jutri pomembno srečanje Gorica-Rudar

Enajstorica Gorice, ki edina zastopa primorski nogomet v družbi najboljših slovenskih klubov, je v letošnjem prvenstvu naredila krepak in kvalitetni korak navzgor. Prejšnja leta se je enajstorica Gorice, ki ima svoj dom in igrišče v Sempetru pri Gorici, stalno vrtela pri dnu lestvice in se celo do zadnje tekme krčevito borila za obstoj v slovenski conski ligi.

V letošnjem prvenstvu pa so Goričani s svojimi uspehi doma in na tujih igriščih močno presenetili celo slovenske nogometne strokovnjake in seveda tudi vso slovensko športno javnost.

Ze po uvodnih kolih letošnjega prvenstva se je enajstorica Gorice neopazno spravila v zgornjo polovico hiše in tam nepričakovano, toda povsem zasluženo tudi prezimila.

Z razliko od prejšnjih let so si Goričani letos že po odigranih XVI kolih zagotovili obstoj v družbi najboljših slovenskih nogometnih klubov. Preostalih 6 kol, kolikor jih je še v tem prvenstvu, pa nameravajo porabiti za utrditev na lestvici in za uvajanje mladih perspektivnih igralcev.

V nedeljo bodo Goričani sprejeli v goste Rudarja iz Trbovelj, ki zaseda drugo mesto na lestvici. Srečanje bo izredno napeto in borbeno, ker se želi Gorica na vsak način dostojno oddolžiti za jesenski poraz v Trbovljah.

Gostje pa bodo hoteli odnesti z vročih goriških tal vsej točko, ki jo nujno potrebujejo, če hočejo obdržati drugo mesto na tabeli. Drugo mesto v slovenski conski ligi je letos izjemoma toliko vabljivejše, ker omogoča lastniku tega naslova udeležbo na kvalifikacijskih tekmah za vstop v II. zvezno ligo. Ves zasavski rudarski revir si pa nič bolj vroče ne želi, kot da bi v prihodnji sezoni gledal svoje fante v II. zvezni ligi.

Spričo teh razlogov bo tekma Gorica-Rudar osrednje srečanje XVII. kola slovenske conske lige. Zato tudi pričakujejo v nedeljo na igrišču v Sempetru pri Gorici rekordno število gledalcev, med katerimi verjetno ne bo manjkalo navijačev iz Trbovelj.

— jo

MOTOCIKLISTIČNE DIRKE V PORTOROŽU

150 domačih in tujih tekmovalcev

Dirka bo 2. in 3. jun

V Portorožu so se začele priprave za osrednji športni dogodek leta — mednarodne motoristične in avtomobilske dirke. Letos bo ta tradicionalna prireditev presegla vsa pričakovanja. Ko so objavili razpis v mednarodnem koledarju športnih prireditev, se je prijavilo kar 80 tekmovalcev iz šestnajstih evropskih dežel ter iz Avstralije, Nove Zelandije, Južnoafriške unije in Rodezije. Med njimi so svetovno znana imena v motorističnem športu kot Ray Foster (Avstralija) in Tony Horton (Anglija). Zdaj računajo še na prijavo drugih tujih ter domačih tekmovalcev, tako da bo nastopilo nad 150 motoristov in avtomobilistov. Dirke se bodo začele 2. junija popoldne in se bodo nadaljevale naslednji dan dopoldne. Vozili bodo na 5.750 dolgi progi Lucija - Portorož - Valeta - Lucija. Na sporedu bodo naslednje kategorije motociklov: do 50 ccm, do 125 ccm, do 175 ccm, do 250 ccm, do 350 ccm, do 500 ccm ter motocikli s prikolicami do 500 ccm. Avtomobilisti bodo tekmovali v vozili formule Junior.

Kakor lani, bodo tudi letos progo temeljito zavarovali. Izjema pa bodo tudi nekatere izboljšave. Tako bodo dvignili cestišče v ostrem zavoju pod hotelom Vile v Portorožu. Ker pričakujejo korden obisk bodo tiskali vstopnice že v predprodaji. Za izletnike iz Slovenije in Hrvatske bodo posebne ugodnosti ter takoimenovane kolektivne vstopnice po znižanih cenah s katerimi bodo lahko avtobusi direktno peljali gledalce do tekmovalne proge. Poskrbeli bodo tudi za okrepčevalnice in stojnice s pijačo vzdolž celotne proge.

IVO ANDRIĆ

Travniška kronika

54. KONZULSKI ČASI

Črni, tolsti in krepki človek je neopazno pokleknil in naglo pograbil razkoračenega Selima za mošnjo. Sultan je zavpil od bolečine in se sklonil tako globoko, da so mu prišla lica v bližino potnega in krvavega obraza Kislar age. Iz te bližine ni mogel zamahniti in udariti ago, ki se je valjal po preprogi in trdo držal svojo žrtev. Suženj je izkoristil trenutek in vrgel tetivo Selimu čez glavo. Obrnil je nekajkrat lok in vse huje zadrgoval zanko okrog vratu. Sultan se je upiral, toda z oslabelo močjo, ker je od bolečin v dimljah naglo izgubljal zavest. Obraz mu je spreminjal barvo, usta so se odpirala, oči izbuhnile. Roke so mu še nekajkrat žalostno in brez moči zamotovilile v višini vratu, potem pa se je ves, kar ga je bilo, zgrudil vase, klecnil na kolena, se zvil v pasu in v vratu, se zgrudil ob steni in ostal tako skrotovičen, na pol sede, negiben, kakor da ni nikoli živel ne se branil.

Truplo so takoj položili na preprogo in ga na njej kot na nosilnici odnesli pred sultana Mustafo.

Zunaj pred zaprtimi dvermi je pa razbijal in nestrpno vpil Mustafa Barjaktar.

«Odprite, psi, pasji izrodki, in spustite pravega sultana Selima, sicer nobenemu ne bo ostala glava na vratu!»

Barjaktarjevi Arnavti so tulili in vriskali, kot bi hoteli podpreti njegovo vpitje, in se pripravljali, da razbijejo debela vrata.

Vtem se je odprlo ozko in globoko okence, vzidano visoko ob vhodu. Zarjavele in z mahom porasle oknice so počasi lezle narazen. V na pol odprtem oknu se je pokazala zvita rogoznica, iz nje je pa spolzelo na pol oblečeno truplo in topo tresnilo ob tanki, beli tlak.

Prvi je priskočil Mustafa Barjaktar. Pred njim je ležal sultan Selim, mrtev, gologlav, prebit, s posinelim obrazom. Vse je bilo zamujeno. Barjaktar je zmagal, toda njegova zmaga je izgubila vrednost in smisel. Zloba in norost sta slavila zmago nad dobroto in razumom. Na prestolu je ostal malopridnež, v deželi in v vladi pa nered.

«Vidite, gospod, tako je umrl najplemenitejši vladar otomanske cesarjevine,» je končal vezir, kakor bi se olajšano zbudil iz sna, v katerem je doslej govoril.

Ko se je Daville po teh pogovorih vračal domov, je vedno mislil, da nikoli nihče ne bo vedel, kako drago mora plačati svoje malenkostne uspehe in popuščanja pri vezirju. Tudi Davna je bil molčeč in ni našel ne besed ne pojasnila.

12.

To leto, 1808, je očitno bilo leto izgub in vsakovrstnih nesreč. Namesto mokrotne travniške dobe, «ki ni ne jesen ne zima», je že v začetku novembra pritisnil hud zgodnji mraz. V teh dneh je nenadoma zbolel otrok francoskega konzula.

Ta, srednji Davillov sinček je bil v tretjem letu in vse doslej zdrav in dobro razvit v nasprotju z mlajšim bratcem, ki je bil med potovanjem rojen v Splitu in venomer slaboten. Ko je malček zbolel, ga je mati zdravila s čaji in domačimi leki; ker pa je nevzdržema slabel, je celo dobra gospa Daville izgubila zaupanje in prisebnost. Poklicali so zdravnike kakor tudi vse tiste, ki se imenujejo zdravniki in jih ljudje štejejo mednje. Zdaj so konzulovi lahko videli, kaj pomeni tem ljudem zdravje in bolezen in kaj pomeni živeti in bolehati v tej deželi. Zdravniki so bili Davna, ki je spadal h konzulatu, fra Luka Dafinić iz samostana na Gući gori, Mordo Atijas, travniški lekarnar, in Giovanni Mario Cologna, titularni zdravnik avstrijskega konzula. Njegova navzočnost je imela služben pomen, in sam je slovesno izjavil, da prihaja «po naročilu gospoda avstrijskega generalnega konzula in postavlja svojo spretnost v službo gospoda francoskega generalnega konzula». Med njim in Davnom je takoj nastalo nesoglasje in spor, tako v diagnozi kakor glede zdravljenja. Mordo Atijas je molčal, fra Luka je pa zaprosil naj ga pustijo na Gučo goro po neka svoja posebna zelišča.

V resnici so bili vsi travniški zdravniki zmedeni in slabe volje. Še nikoli se jim ni pripetilo, da bi morali zdraviti takega majhnega nebogljenčka. Njihova umetnija sploh ni dosezala najvišjih in najnižjih meja človeškega življenja. V teh krajih otroci umirajo ali žive po volji naključja, kakor zelo stari ljudje ugašajo ali pa se jim življenje še nekoliko potegne. To je zadeva odpornosti teh otrok ali starcev in skrbi, katero jim izkazujejo domači, v skrajnem primeru pa volja usode, proti kateri ni zdravil ne zdravnikov. Zategadelj taka povsem nebogljena ali pa postarana bitja, ki ne stoje trdno z obema nogama na zemlji, tukaj sploh niso predmet zdravljenja in zdravniške skrbi. Ko bi ne šlo za ugledno osebo na najvišjem položaju, se noben od zdravnikov sploh ne bi ukvarjal s tem bolničkom. Še tako so njihovi obiski bili prej izraz pozornosti do staršev, kakor resničnega zanimanja za otroka. V tem ni bilo kdo ve kaj razlike med fra Luko in Mordo Atijasom ali Davno in Cologno, ker sta se tudi ta dva tujca popolnoma vživela v pojmovanje in navade jutranjih dežel. Sploh pa njuno znanje ni seglo ne dlje ne globlje.

V takem stanju je Daville sklenil, da bo sam nesel otroka celo v Sinj, kjer je bil neki odličen in slovit francoski vojaški zdravnik. Travniški «lečniki», dosledni svojemu pojmovanju, so bili odločno in složno proti tej drzni in čudni nameri, toda konzul je vztrajal.

V mrazu, ki je naglo rasel, in po zaledenelih poteh je konzul odšel na pot v spremstvu kavaza in treh slug, sam noseč v naročju dobro zavitega bolnička.

Nenavadni sprevod je ob svitu odšel izpred konzulata. Toda komaj so prešli Karaulo planino, je fantek izdihnil na očetovih rokah. Z mrtvim otrokom so prenočili v nekem hanu, naslednji dan pa so krenili nazaj, proti Travniku. V mraku so prišli domov.

Gospa Daville je uspavala mlajšega sina in pravkar šepetala molitev «za tiste, ki so na poti», ko se je zdrznila ob tem, ko je pota konj in trkanja na vrata. Otrpnila je in ni se mogla niti z mesta. Tako je pričakala moža, ki je stopil v sobo, noseč v naročju skrbno zavitega otroka. Odložil je mrtvega slekel širok črn plašč, iz katerega je vel mraz, potem je ženo, ki je vsa premrla in kot zmešana šepetala zadnje besede molitve, v kateri je malo prej prosila, da bi se ji otrok vrnil zdrav.

Konzul, premražen in strt od dvodnevne ježe, je komaj stal na nogah. Roke, ki so se ure in ure v enaki drži pestovale najprej bolno, potem mrtvo dete, so bile boleče omrtvičene, da sedaj je pozabil na vse in objemal ženin tanki život z vsem čeco milino, ki je skrivala v sebi neskončno ljubezen do sina in otroka. Zaprl je oči in se opajal. Zdelo se mu je, da se ko pozablja utrujenost in premaguje bolečino, še naprej z svoje dete ozdravljenju naproti in da ne bo umrlo, dokler bo s tako muko in bolečino nosil preko sveta. Drago bitje njegovem objemu je pa jokalo krotko in tiho, kakor jokajo pogumne in skrajno nesebične žene.

Des Fossés je stal zmeden ob strani, zmeden in odrevenel in presenečeno, brez razumevanja gledal to nesluteno velikega navadnega povprečnega človeka.

Naslednji dan je bil mali Jules-François-Amyntas Daville v soncu in suhem mrazu pokopan na katoliškem pokopališču. Avstrijski konzul je z ženo in hčerko bil na pogrebu in poslal v konzulat izreči sožalje. Gospa von Mitterer je ponudila svojo pomoč ter dolgo in razburjeno govorila o otrocih, o bolezni in smrti. Daville in žena sta jo gledala mirno, suhih oči, z gledom ljudi, ki so veseli vsake tolažilne besede, katerim ne more vendarle ne more nihče pomagati in si tega niti ne želijo. Ta pomenek se je spremenil v dolg dvogovor med gospo Mitterer in des Fossésom in nazadnje končal s samogovorom avstrijske konzulke o usodi. Ana Marija je bila bleda in vesna. Pretresi in razburjenja so bili njen pravi element. Iz lasje so ji oživeli v vihrave pramene. Dvoje velikih oči v dem obrazu je naravno sijalo, in ta sijaj je osvetljeval neko ve globine, da je bilo težko dolgo in nepremično gledati vanje.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 20 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst